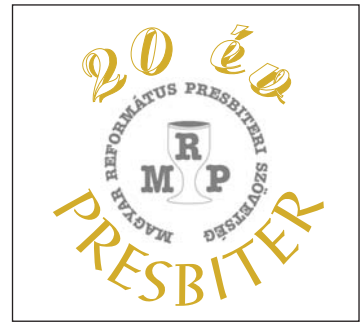


PRESBITER

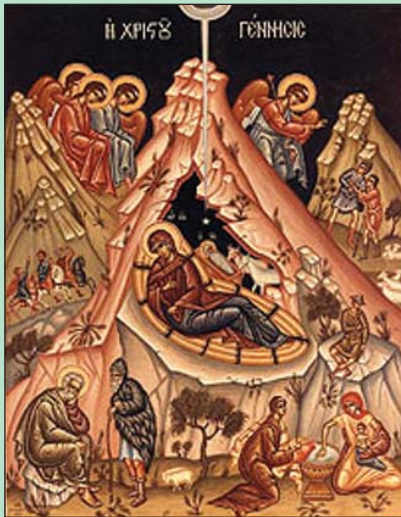


A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XX. évfolyam 6. szám

BUDAPEST

2011. november-december



Találkozó a jászol mellett

*Messze vagyunk
s talán magunk vagyunk,
de most találkoztunk adunk,
és a jászolnál mind-mind ott leszünk.
A Királynak tisztességet teszünk,
a Királynak, aki lejött közénk,
s nem volt hová fejét lehajtsa.
Mi, boldog népe,
odatérdepelünk elébe,
s meghallgatjuk, mi a parancsa:
Örömhírt vinni szerteszét!
Világosságot, mert nagy a sötét!
Elhirdetni, hogy Ő itt van jelen!
Futni a fényel át az éjjelen!
Őrizni reggelig!*

*Szívünk a szent örömmel megtelik.
Hiszen ha ez a Gyermeke a miénk lett,
feledtet minden fájó veszteséget,
minden keserű könnyet letörül.
Karácsonyi béke ölel körül.*

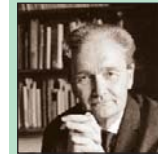
*Győzve a távolságon, téren,
boldog betlehemi találkozóra
várunk, testvérem!*

Túrmezei Erzsébet

Család, nemzet
(7. oldal)



Németh Lászlóról
(10. oldal)



„Krisztussal méltán és méltón szép az ünnep”

Kálvin karácsonyi üzenete

Kálvin János karácsonyra ezt a megnevezést alkalmazta: az Úr születésnapja. Ő az ajándékok Ajándékának tekintette az Úr Jézust. És mi? Tanulságos lehet reformátorunk gondolatait ünneplésünkbe bevinni.

Kálvin János életében – mint minden hívő ember életében – voltak „karácsonyi” ünnepek és voltak „hétköznapi karácsonyok”. Az idézőjel arra utal, hogy ő nem használta a karácsony szót, s másképp volt neki ünnep az ünnep, mint nekünk. Az elsőben Jézus Krisztus megszületését, a testet öltés csodáját ünnepelte Genfben. Hétköznapi karácsonyok pedig akkor voltak életében, amikor valamilyen különös ajándékot kapott az Úrtól, illetve adott tovább



másoknak. A „karácsony” szó helyett Kálvin az „Úr születésnapja” kifejezést használta. És hogyan ünnepelt?

1551. január 2-án levelet írt Bernbe Haller lelkésznek, s tudatja vele: „Mielőtt Genfbe érkeztem, itt nem volt más ünnep, csak az Úr napja... Egyáltalán nem bántódtam emiatt”. Igen, ez a jellemzően kálvini magatartás. Leveleiben nem a „karácsony”, nem is a „szent karácsony” kifejezés szerepel. A lengyel királyhoz, August Zsigmondhoz ír a

lengyel protestánsok érdekében. Ezt a levelet így datálja: „az Úr születésnapja előtt egy nappal”, tehát 1555. december 24-én írta. S mivel Isten ennek az Úrnak, Jézusnak a legmagasabb uralmat helyezte vállaira, kívánja, hogy a lengyel király udvarában is otthonra találjon a Megváltó. Nagy és kegyes dolognak tartja, hogy „a lengyel nemesség ma többségében örömmel kész arra, hogy a keresztény hitnek aláesse magát”.

Volt olyan esztendő reformátorunk életében, 1559, amikor valójában két „hétköznapi karácsony” is

adott ajándékba. Mert ezt tekintette az ünnep lényegének: valamit továbbadni mások javára, mint ahogyan Isten is adta az Ő szent Fiát az egész emberi nem javára. Ez évben létrehívta Kálvin a felnőttképzés intézményét, a gen-

fi akadémiát. Céljaként ezt határozta meg: legyen „az igazi kegyességre nevelés helye”, meg „az életre nevelés iskolája”.

Reformátorunkról közismert volt, hogy ellenezte az Úr születésnapjának szertelen, éppen ezért méltatlan ünneplését. Ez ugyanis sok olyan dologhoz vezethetett, ami tényleg méltatlan lett volna: az ivászat, a partik és egyéb erkölcselenségek. Vagy az, hogy e szentséges születésnap hosszabb megünneplése magával hozhatott sok pogány val-



Kálvin karácsonyi üzenete

lásos ötletet és gyakorlatot, aminek semmi köze nincs a Bibliához. Fontos érve volt: a szertelen ünneplés elveszi az Úr napjának, a vasárnapnak a szentségét. Márpedig a vasárnapot Isten szerezte ünnepül számunkra, s ennek kell is maradnia az igazi ünnepnek, ami a Feltámadott Úr Jézusra emlékeztet. Olyan érv is fellelhető Kálvinnál, ami ma igen csak időszerű. *Karácsony kifejezetten keresztényellenes is lehet, önmaga lényege ellen fordítható: a kereskedelem nyereségét, a tömeghangulat felszínességét, a karácsonyi partik eszem-izomját szolgálhatja, s ez pogány bálványozás Kálvin szerint.*

Az Úr születésnapján mondott egyik prédikációjában a tőle megszokott kérdésre keresi a választ: *mi a lelki haszna az Úr születésének, testet öltésének?* Lukács 2,1-14 alapján kereste és találta meg a választ. Idézzük fel mélyenszántó gondolatait! „Ahányszor csak a mi Urunk Jézus Krisztus után vágyódunk, és mindennemű nyomorúságunkban vigasztalódást és védelmet keresünk, akkor Urunk születésénél kell kezdenünk... Azt is fel kell ismernünk, hogy születésétől fogva Urunk Jézus Krisztus mi mindent vállalt magára, hogy mi, akik Őt keressük, ne járjunk keresése közben hosszú tévutakat. Meg kell tanulnunk kicsivé válni, hogy felfogadjon minket, hiszen a Fej és a tagok között hasonlóságnak kell fennállnia. Nem kell közben értékeinket lealacsonyítani, hanem csak annyit kell felismernünk, hogy milyenek is vagyunk valójában, és magunkat igazi alázattal odavinni Urunkhoz, Jézus Krisztushoz. Akkor Ő elismer minket a magáénak és megerősít... Meg kell tanulnunk, hogyan jutunk a mi Urunk Jézus Krisztushoz... *A legmagasabb bölcsességre akkor jutunk el, ha mi az egyszerű pásztoroktól tanulunk.* Mert ugyan mire mennénk, ha a világ minden bölcsességét a fejünkben hordoznánk, de hiányozna belőlünk az az élet, amiben minden bölcsesség és gazdagság rejlik... Tehát azokat kövessük, akik a mi Urunk Jézus Krisztushoz mennek. Isten ezt a tisztességet nem a világ nagyjainak juttatta, nem a gazdagoknak, nem a kiválóknak, hanem az egyszerű pásztoroknak. *Bolondos téveszménket le kell vetkőznünk, mintha Isten csodálatos titkait a mi beképzelt fogalmainkkal meg tudnánk ragadni. Egészen egyszerűen imádni kell megtanulni Őt és ezeket a titkokat.* Ehhez pedig az egyszerű pásztorok hitére van szükségünk... A Szentlélek vezetésével tudunk igazán a mi Urunk Jézus Krisztus elé járulni. Az az üzenet, amit itt az angyalok hirdetnek, számunkra égő fáklyaként mutatja az utat, mert a hit kell a vezetőnk legyen, és tudnunk kell, hogy mielőtt Isten bennünk van, azelőtt Istennek ve-

lünk kell lennie... Egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy Istennel békességben élhetünk. Kéri szeretnénk Őt, hogy ezt Szentlelke által éreztesse is velünk... Ekkor az sem okozhat fájdalmat, ha minden oldalról csak lenézés vagy terhek vennének körül, ha minden kárt és szennyet ránk zúdítanának az emberek. Ha Jézus Krisztus velünk van, ha megáldja próbatételeinket, akkor az emberek ebből megjegyzik, hogy mi mindösszesen egyet akarunk: még ilyen helyzetekben is Istent dicsőíteni. *Ha pedig a világ fiaik elkarhozásuk közepette csak triumfálni, fölénykedni tudnak, ha csak abban lelik örömeiket, hogy Isten ellen fordulnak, a mi örömünk akkor is megmarad. Ennek lényege abban van, hogy minden félelem és megaláztatás közepette Őt szolgáljuk és az engedelmségben egészen Neki szenteljük magunkat.* Ez az igazi haszon, amit ebből a történetből magunkkal vihetünk”.

Genfi reformátorunk életének és teológiájának tengelye az élő Krisztus (solus Christus) és a Róla szóló bizonyoságtétel volt. Ő az a világosság, aki minden sötétséget eloszlat. Krisztus volt és maradt szemében a kulcs az igazi és helyes istenismerethez, önismerethez, emberismerethez. „Isten megjelent testben, sőt manifesztálódott a testben” – ez gyakran használt megfogalmazása volt. Krisztus a Közvetítő, a híd, aki a szakadékot, ami minket elválaszt Istentől, és embertársainktól, sőt igazi, megváltott önmagunktól, áthidalta, s ennél fogva nekünk iránymutatást, kapcsolatot, igazi közösséget ajándékoz. Krisztus neki az ajándékok Ajándéka volt és maradt. A mindent pótló, kipótló kincs, Akit viszont senki és semmi sem pótolhat. Ezért vallotta: „Az a teljes bölcsesség, amit az emberek megérthetnek és megtanulhatnak ebben az életben, Krisztusban rejtőzik. *Még ha bolondok vagyunk is magunkban – Ő Isten előtt a mi bölcsességünk. Ha bűnösök vagyunk önmagunkban – Ő a mi igazságunk. Ha tisztátalanok vagyunk önmagunkban – Ő a mi megszentelődésünk és gyógyulásunk. Még ha magunkon viseljük is a halandó testet – Ő a mi életünk*”.

Legyen Ő 2011-ben is mind többünknek házukban, egyházunkban, kárpát-medencei édes hazánkban az ajándékok Ajándéka! Hiszen egy áraiban elszabadult, az értékeket feje tetejére állító, sokszor üresen csillogó, hazug szavakkal megvezető világban egyedül Ő az állandóság, az igazi mélység, a csillogáson átvezető, hazugságokat átláttató, megbízható érték. Vele méltán és méltóan szép az ünnep!

Az idézeteket fordította, írta
Dr. Békefy Lajos

Lopott karácsonyi öröm?

A karácsony ünnepe eszünkbe juttatja, hogy magával az ünnepléssel is beleeshetünk a lopásnak a bűnébe. Lopott karácsonyi örömünk lehet, amint bizonyos, hogy sok embernek csak ilyenben van része. Ahogy gyermekkorunkban nem egyszer úgy élveztük a vásári cirkusz előadásának az örömeit, hogy észrevétlenül odaosontunk a sátorhoz, és a ponyva résein át kandikáltunk be, amíg rajta nem kaptak és el nem zavartak onnan bennünket, úgy szerez magának karácsonykor ünnepi örömet sok ember is: ellesik másoknak az örömét. Úgy is mondhatnánk: élősködve ünnepel. Számára nem élő valóság és személyes bizonyosság a Megváltó megszületése. Őneki magának nincs karácsonyi hite. Talán szeretné, bárcsak volna, és irigyli azokat, akiknek van. Odahúzódik hát a közelükbe, és velük együtt ünnepel. Örvendezésük gazdag asztaláról hadd hulljon le az ő számára is néhány morzsa. Hadd ragadjon át rá is néhány órára az a boldog érzés, mint ha igaz volna az, hogy: „Úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta”. Olyanok ezek a mi szánandó testvéreink, mint a szegény gyermekek, akik legalább a kirakat üvege mögött akarják élvezni a szép karácsonyi ajándékokat, ha már nekik nem jut részük azokban.

Pedig milyen értelmetlen dolog az ilyen lopott ünneplés! Értelmetlen dolog azért, mert felesleges. Mindenkinek jó lelkiismerettel meglehetne a saját karácsonyi öröme bőségesen! Hiszen itt nem érvényesek az „enyém-tied-övé” szabályai, amelyek szerint a földi értékeken úgy kell osztoznunk, hogy sokszor az egyik ember elesik valamitől azért, mert az a másiknak jut osztályrészéül. Itt az egyik embernek tulajdonjoga nem zárja ki, még csak nem is korlátozza a másikat. Az Istennek karácsonyi ajándéka és annak minden öröme a maga egészében lehet egyszerre mindnyájunké. A karácsony külső megünnepléséhez használunk olyan evilági kellékeket is, amelyekből nem jut mindenkinek. Ezért megtörténhetett a minap is itt a közelben, hogy a karácsonyfavásárra ki kellett vonulniuk a rendőröknek és a mentőknek, mert az emberek szentkarácsony nagyobb dicsőségére csúnyán összeverekedtek azon, hogy a kevés karácsonyfából ki vihesen haza az otthonába. De mi köze van ennek a karácsonyi öröm lényegéhez? Azon nem kell embereknek hajbakapniuk!

Lehet az enyém is, minden más tulajdonomnál biztosabb, örök tulajdonom. Felém is hangzik az Isten üzenete, amelyet az angyal hirdetett: „Hirdetek néktek nagy örömet”. Tudhatom, hogy „nékem született Megtartó”...

Dr. Victor János igehirdetése, 1943

Az Ige körül

Ki, miért jön?



A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson; én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek (Jn. 10,10).

János apostol Jézus Krisztusnak az „én vagyok” kezdetű kijelentéseit lejegyezte: Ó az élet kenyere (6,35), a világ világossága (8, 12), az ajtó (10,9), a jó pásztor (10,11), a feltámadás és az élet (11,25), az út, az igazság és az élet (14,6), az igazi szőlőtő (15,1), és ehhez még a mennyei jelenéseiről szóló könyvében hozzátette, hogy Jézus az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég (Jel 21,6).

A 10. részben, amikor a juhok ajtaja, illetve a jó pásztoroként mutatkozik be, akkor a korabeli hallgatóság számára egy jól ismert képet használ. Az akol egy kőkerítéssel övezett, de fedél nélküli terület volt. Ide terelték be a juhokat éjszakára, hogy ott védelmet találjanak. Az akol ajtaját becsukták, és az ajtóór idegent nem engedett be. Mondják, hogy ha az ajtó csak egy nyílás volt a kőkerítésen ajtószárny nélkül, akkor a pásztor a bejáratba feküdt le keresztbe, így csak rajta keresztül lehetett volna ki- és bejárni. Így a pásztor volt maga az ajtó. Egy valóságos életképben láthatjuk Lukács evangéliumában az akol, a pásztor(ok) és a nyáj együttesét azon az éjszakán, amikor Jézus a földre érkezett: „Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a szabad ég alatt, és örködtek éjszaka a nyájuk mellett” (Lk 2,8).

Szinte felesleges is feloldani a képet: Jézus a jó pásztor, és akik Őt követik, akik ismerik a hangját, azok képezik a nyáját. A nyájhoz – a nyájba – az egyetlen legális út Jézus Krisztuson át vezet:

Hiszem, hogy Isten fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által magának az igaz hitben megegyező, örökéletre elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok, és mindörökké az maradok (Heidelbergi Káté 54.).

Aki nem az ajtón át jön

Figyelemre méltó, hogy Jézus először azokról beszél, akik nem az ajtón át érkeznek. Az ajtóór idegent nem enged be az ajtón, de a karám nem erődítmény, a természetes kővekből összerakott kőszáncon át lehet mászni. A pásztor a nyájával együtt tölti az éjsza-

kát is. Őrzi a nyáját éjjel-nappal. Ha valaki a kőfalon át érkezik, az az éber pásztorral találja szembe magát. Jézus egyértelműen kijelenti, hogy aki nem az ajtón át érkezik, az tolvaj. A tolvaj pedig csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson, hiszen az éjszakai nyugalom idején legfeljebb a menedéket kereső kér még bebocsátást, de ő az ajtónál próbálkozik, nem a kőfalon.

Időzzünk el még a tolvaj gondolatánál!

A bűn gyökere a lopás

A bűn lényegét többféleképpen fogalmazza meg a Biblia. Az ószövetségi gondolkozás leginkább a törvényszegéssel azonosította (5Móz 30,2-4). Jakab apostol azt mondja, hogy „aki tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak” (Jak 4,17). Jézus egy helyen a bűnt avval azonosítja, hogy nem hisznek Őbenne (Ján 16,9).

Itt, a juhok ajtaja kijelentés kapcsán Jézus a bűn közös gyökerére mutat rá. Aki nem Jézushoz igazítja életét, aki nem a pásztorot követi, sőt a pásztorot megkerülve igyekszik a nyáját megközelíteni, az *mind tolvaj!* A tolvajt pedig az jellemzi, hogy a más tulajdonát veszi el, s ha másképp nem megy, akkor akár öl vagy pusztít is a szerzés érdekében.

Végiggondoltam ebből a szempontból a tíz Igét – a tízparancsolatot (1Móz 20), és szinte a VIII. parancsolatban lehetne összefoglalni az egészet: Ne lopj!

Aki az első három Igét figyelmen kívül hagyja életében – s minden világi törvényalkotás ezt teszi –, az Isten dicsőségét lopja meg. Aki a szombatot nem szenteli meg, sőt esetleg mást is munkavégzésre bátorít, az elvesz az Istennek szentelt időből, meglopja magát, és azokat, akikkel a nyugalom napján együtt élhetné meg az Úrral való közösséget. Aki apját és anyját meglopja avval, hogy elveszi a nekik járó tiszteletet, az nem csak szüleit szegényíti meg, de leszármazottait is, hiszen ők nem maradhatnak hosszú ideig azon a földön, amit az Úr adott lakhelyül nekik. A gyilkosság a felebarátot a földi életének hátralevő részétől fosztja meg, környezetét pedig az áldozat személyétől. A paráznság olyan tiltott gyümölcsök megszerzésére irányul, mellyel egymást lopják meg a résztvevő felek (miközben azt hiszik, hogy megajándékozzák egymást). A hamis tanítás a bírót, a vádlottat és a hallgatóságot

egyaránt meglopja, elveszi tőlük az igazság megismerésének a lehetőségét. S ha kiderül a hamis tanúzás, akkor pedig a közösség bizalmát lopja meg a hamisan tanúzó. Végül, a kívánság a lopás előszobája. „A kívánság megfogván, bűnt szül; a bűn pedig teljességre jutván, halált nemz” (Jak 1,15).

A legfőbb tolvaj, a Sátán minden tevékenysége is folyamatos lopás, ölés, pusztítás. „Embergylkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja, a magából szól, mert hazug, és a hazugság atyja” (Ján. 8,44). Ő is eleve Isten dicsőségét lopta meg, amikor fellázadt ellene, aztán elvette az embertől a Teremtővel való szemelyes kapcsolatot, majd Istentől kapott életterét, az Édent is, elvette a békességet, a munka örömét, s eredményezett torzsalkodást, testvérgyilkosságot, bábeli nyelvzavart, özönvizet, háborúkat.

Láthatjuk, hogy nagyon is okkal beszél Jézus először a tolvajról, mint a bűntől megromlott emberiség közös jellemzőjéről, hogy utána, ebben a sötét háttérben még fényesebben ragyogjon az ellentét: az egyedül büntelen és tiszta Egyszülött Fiú, Jézus Krisztus személye és irántunk hozott áldozata.

Aki tulajdon Fiát odaadta

Jézus Krisztus nem pusztán jobb, mint a többi ember, nem pusztán nagyobb próféta, mint a többi. Nem. Jézus Krisztus a tökéletes ellentéte mindannak, amit a bűntől megromlott embervilág tenni képes. Egy olyan világban, ahol mindenkinek csak arra van képessége, hogy elvegyen – ha másból nem is, de az Isten által teremtett földi javakból –, ott csak az engedheti meg magának, hogy bőkezűen, szinte tékozlóan csak adjon, akié minden hatalom mennyen és földön. Akinek a tulajdona a világmindenség.

Ebből a felfoghatatlan mennyei gazdagságból jött közénk Jézus azon az első karácsonyon, amikor a pásztorok a nyájuk mellett, a szabad ég alatt őrizték a nyáját, és egyszer csak nagy fényesség ragyogta körül őket. Angyali hangot is hallottak: „Ne féljétek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában”.

Üdvözítő, akit az Atya adott, hogy „aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”, és aki maga is tökéletesen azonosult küldetésével. Ezért hirdeti meg így emberré születésének célját, hogy *én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.*

Ilyen, Krisztus gazdagságával bővülőkdő boldog karácsonyt kívánok minden Kedves Presbiter Társamnak!

Dr. Viczián Miklós

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII., Vilma királynő-út 5.
Telefon J. 340-43.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTÁZAR DEZSŐ
Felolvas szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Főszerkesztő:
CSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az összes presbitereknek az ORPSZ. tagdíj fejében jár.
Kérjük a presbitériumokat, hogy ezt a tagdíjat, amely évi 1 Ft, mulhatatlanul küldjék be. Akiknek saját címére megy a lap, azoktól 1,20 Ft beküldését kérjük.

A Magyar Presbiterből, vagyis az 1926-ban megalakult Országos Református Presbiteri Szövetség lapjának első számából idézzük a *Beköszöntőt*, ezzel is megemlékezve lapelődünk 1929 decemberében megjelenő első számáról, és mostani lapunk húsz éves fennállásáról.

„Húszezer presbiter veszi kezébe ezt a lapot az adventi hetekben. A legelső alkalom, amikor a református egyház mind a húszezer tisztének egyszerre érkezik meg a mozgósítási parancs. Igen nagy ügy az, amelyért a Magyar Presbiter, a református egyház vezetőinek lapja megindul, s igen nagy a baj, amely szólásra készíti. Az ügy, amelyért felszólal, minden emberi ügynél nagyobb, mert Isten ügye, hogy: *szenteltessék meg az Ő neve, jöjjön el az Ő országa, legyen meg az Ő akarata*. Kibontott zászlónknak ez a felirata. A baj is nagy! A református egyháznak nincsen elég presbitere. Hogyan?! Nem elég a húszezer presbiter? Lehet még választani, ha kell, akár tízezret. Telik a hívek számából! A baj azonban ott van, hogy sok ez a húszezer is – presbiternek, s minél többet választanánk, annál nagyobb lenne a baj. Nem a létszám kevés, hiszen minden gyülekezetre országos átlagban esik 18 presbiter, s minden presbiter felügyelete alá országos átlagban esne nyolcvan lélek. De a húszezer presbiterből hány járatos a Szent Írásban, hányak van a presbiteri gyűléseken kívül körülhatárolt munkaköre a gyülekezetben, hányak lehet mondani: *kelj fel, s látogasd meg a beteg atyádfiát a házánál; kelj fel, s kérdezd meg, miért nem járnak a templomba az alvógról; kelj fel, és tudakozd meg, hogy az árván maradt öt gyermek, akiket anyjuk temetésén úgy elsiratott a falu, nem hálnak-e éhen; kelj fel, és intsd meg atyádfiát, miért nincsenek kihirdetve a fiatalok a református templomban, miért nem jelentkeztek konfirmációra fiai, fedd meg, miért káromolta az Istent és rágalmazta meg atya-*

fiát; *kelj fel, és békéltető szavaddal csendesítsd a perlekedő házasságokat, hitvalló szavaddal győzd meg a kételkedőt, s bátor szavaddal riaszd el hited káromlóját.*

A presbiternek ma szavazatja van a gyűléseken, de dolga és munkaköre nincs kijelölve az egyházban. Már pedig, ahol szavazat van, de munkakör nincs, ott a tanácsban a bölcsesség nem a számarány szerint nő, hanem a számarány szerint fogy.

Olyan presbiterekből, akiknek szavazásnál egyéb feladatuk nincsen a presbitériumban, húszezer nagyon sok. Itt nem létszámemléssel, inkább létszámcsökkenéssel lehetne segíteni a bajon. Az Isten emberének, Gedeonnak harmincezer ember sok volt a győzelem kivívására (Bírák Könyve 7. rész.), s csak háromszázat tartott meg, s megnyerte a háromszázalattal a csatát, amelyet harmincezerrel nem indíthatott meg. A református egyházban egy ilyen visszafelé sorozással kell kezdeni Isten ügyéért a harcot.

Első üzenetünk: *kevés presbitert, de igazi presbitert*. A Magyar Presbiter ezt az alapvető képviseli mindaddig, míg a presbiter név igazi jelentőségére nem emelkedik egyházunkban.

Nem azt jelenti ez az alapelv, hogy most már szállítsuk le a presbiterek létszámát. Húszezer presbiterre mind egy szálíg szükség van, csak az a kérdés, hogy ez a húszezer ember ebben a mostani nemzedékben már, vagy a következőben, vagy csak a harmadik nemzedékben válik igazi presbiterré. Ha a mai nemzedék magával meg van elégedve, akkor ezen a nemzedéken már nem lehet segíteni. Meg fogunk halni, mint epigon és korcs fiak, akikkel Isten nem kezdett nagy dolgokat, mert nem bízott bennük. *De ha ez a mai nemzedék redébred, hogy a nemzet belső sebeinek vérzése csak az egyházon keresztül gyógyítható, ha úgy a lelkész, mint a tanító presbiter, úgy a gondnok, mint az előjáró presbiter meg tudja tenni azt a vallo-*

mást: »eddig nem voltam jó presbitere egyházamnak, nem érdemeltem meg ezt a nevet, de tovább ez így nem mehet«, ettől az őszinte bűnbánattól és vallomástól megfordul az egyházunk helyzete.

Én nem hízelgek néked tisztántúli magyaram, nem kedvezek néked, dunántúli vérem, nem áltatlak Duna-Tisza-közi vagy hegyaljai testvérem. Az Isten népe nagyon megfoghatkozott ebben az országban. Falun, városban bomlik az erkölcs, férgesek a családok, süketek a fülek, elégedetlenek és lázongók a lelkek. Krisztus magyar eklézsiáinak szívét csonka hazán belül bú emészti, csonka hazán kívül tollát, lelkét fosztja az idegen uralom. S éppen most, mikor egyházunk kútjai apadoznak, most nyitja fel az Isten az órlóknak szemeit, a szűk esztendőknben az Isten által előre elkészített erőforrásokra, a tartalékerőkre, és mondja: találjátok meg presbitereitek szívéhez a kulcsot, nyissátok meg a lelkét, és olyan jövőt adok köztetek levő egyházamnak, amilyent álmodni sem merésztetek.

Lefektetjük a Magyar Presbiter s az Országos Presbiteri Szövetség programjának nagy alapelvét: *gyülekezetet nevelő presbitereket, és presbitereket nevelő gyülekezeteket akarunk*. Ezért indul, s ebben segít, eddig van létjogosultsága a Presbiteri Szövetségnek, de létjogosultsága sorsdöntő. Szavunkat mindenki jól megértse. Presbitereket nem ez a lap, presbitereket csak a gyülekezet tud magának nevelni, és senki más. A presbitérium gyökere a Krisztus gyülekezetében van, s nem a Presbiteri Szövetségben, de a Presbiteri Szövetség megmutatja a magyar presbiter eszményét, látókörét a falu tornyán túl országossá szélesíti, s elszakíthatatlan egységbe fonja közös eszményeivel a sokszor magára hagyott presbitériumokat. A tölgy olyan magasra emeli koronáját, amilyen mélyre ereszti gyökereit. Nőni felfelé csak úgy lehet, ha elmélyülünk. Amilyen ideáljai vannak az egyházzal a híveknek, olyanok lesznek mindig a presbitériumai.

Most nem tudunk többet, mint ami a behívó parancsban áll. Ha engedelmességek, Isten még életünkben kiadhatja a második parancsot. Reánk az tartozik, hogy az első lépést megtegyük, mert a második lépést az első után lehet csak megtenni.”

Dr. Kis Domokos Dániel

Közlemény

Örömmel és Isten iránti hálával tájékoztatjuk tisztelt olvasónkat/kedves testvérünket, hogy Szövetségünk eddigi, www.presbiter.hu honlapja mellett októbertől új honlapot is működtet, www.presbiterkepzes.hu címmel. Az új honlapról szabadon letölthető – többek között – azon bibliaismereti, kátéismereti, egyháztörténeti és -ismereti, valamint gyülekezetépítési előadások, melyek az elmúlt években hangzottak el kisköri, ill. egyházmegyei presbiterképzési alkalmakon, s melyek jelentős része a Presbiteri Arany Füzetek köteteiben is megjelent. Szövetségünk Elnöksége ezúton is köszönetét fejezi ki *dr. Judák Endre* presbiterképzési titkárnak az újonnan indult honlap létrehozásában végzett szolgálatáért.

A presbiter munkamezeje (8.)**Ismételten az egyházközség ifjúsága**

„Megint beszélünk, s csak beszélünk,
A nyelv mozog, s a kéz pihen:
Azt akarják, hogy Magyarország
Inkább kofa, mint hős legyen.”
(Petőfi Sándor)

A párdiktatúra idején hevesen és keményen reagáltak az egyházak ifjúság körében végzett szolgálataira. Ebből az látszik, hogy a káderek jól emlékeztek az ilyen szolgálatok nagy hatásaira... – A békési református gimnázium államosításakor a közeg azt mondta, hogy mostantól itt már vége az Istennel való butításnak. Mire Balogh Mátyás lelkész felolvasta az evangéliumból: „Ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim mindörökké megmaradnak.” – A váci börtönben verték agyon a debreceni „püspök” (Péter János) jóváhagyásával...

Az órségi Bajánsenyén a hatvanas években hétfő estére hirdették meg az ifjúsági bibliaórát. Egy idő után ugyanerre az időpontra tették a KISZ-gyűlést. A bibliaóra átkerült kedd estére. Áttettkék a KISZ-gyűlés időpontját is. Így ment ez egészen szombatig. Ámde! Ma ezen ifjak közül kerül ki a polgármester, a kurátor, a presbitérium... – Igaz, volt bibliaóra az erdei kempingben is.

Sajnos sok olyan presbiter van, aki nem érti az ifjúsággal való foglalkozás fontosságát. Pedig saját gyermekeiről, unokáiról van szó! A budapest-kőbányai egyházközség lelkészlakása alatt hatalmas pince húzódik. Új lelkész jövevények a presbitérium „csábító” ajánlata volt: kitűnően alkalmas gombatermesztésre. A téli presbitériumi ülésen a lelkész azt javasolta, hogy a pincéből legyen ifjúsági központ. Mennyi pénz van rá? – kérdezte a presbitérium egyik tagja? – 100, azaz száz forint – hangzott a vá-

lasz. De nem ez a kérdés – folytatta a lelkész – , hanem az, hogy kell-e az ifjúsággal foglalkozni? Egyhangú vélemény szerint: kell. Akkor – hangzott a javaslat – tűzzük ki október 31-ére a „Názáret” ifjúsági központ felszentelését. Jövő szombaton pedig kezdjük a takarítást. 53 köbméter szemetet (ez 12 teherautó) kellett a pincéből feltermelni. S ez ingyen volt. Közben jöttek adományok: villanszerelésre, vízvezetékszerelésre stb. A végén hárommillió forintba került az ifjúsági otthon, de meglett. 1990-ben.

Ekkor étellel kellett megtölteni. A terv szerint minden du. 3–6 óra között játszhattak volna itt gyerekek. Csak éppen nem volt elegendő felnőt, aki hetenként egy délután játszott volna a gyerekekkel. Ugyanis maguk sem tudtak játszani... Három orvos mondott le a presbiterségről, mert – havonta egyszer – képtelenek tartotta magát arra, hogy gyerekekkel egészségügyi beszélgetést folytasson. (Ő csak komolyan tud beszélni.)

A foglalkozások azonban beindultak. Az idős Balogh Aladár körül valósággal hemzsegtek a gyerekek. (Igaz, ő egész fiatal életét börtönben töltötte. 16 év 8 nap után szabadult, mert a cserkész betiltása után is folytatta a gyerekekkel való foglalkozást!)

Isten Fia, Jézus Krisztus mondja: „Aki egy ilyen kisgyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be. Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, akik énbennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára és a tenger mélységébe vessék...” (Máté 18,5-6). Ez a parancs és szankció valamennyi református egyházközségre vonatkozik.

A szolgálat pontos és kellő időben való teljesítése nyomán pedig biztos, hogy boldogabb lesz a magyar ifjúság.

P. V.

Hiszi-e még valaki, hogy ki van rekesztve a mennyországból, tudván, hogy vámszedők és utcanők követték Isten Fiát?

Augustinus: A keresztyén küzdelem XII/12

Első látásra talán úgy tűnik, hogy a keresztyén etikának mond ellent, valójában azonban az Isten fölülmúlhatatlan szabadsága és lehetősége jelenik meg szemünk előtt. Mi következik a föntiekből? Az, hogy a kegyelem spektruma sokkal szélesebb és mélyélesebb, mint a mindent fölkináló sátáni bűn-skála összessége. Isten előtt nincs akadály, nincs olyan bűnlajstrom, amelyet ne tudna semmissé tenni. Micsoda evangéliumi téreőr van a fönti mottóban! Micsoda mennyei kitárulkozás! Befogadó készség és képesség. Ennek pedig minimum két üzenete van. Először: nem lehetek olyan



bűnös állapotban, amelyből ne vezetne út Istenhez. Másodszor: ez igaz a másik emberre is. Nekem mindenekelőtt azt mondja, hogy minden bűnöm ellenére nem vagyok kizárva az üdvösségből, sőt, nem is eshetek ki. A kaput nem az elkövetés, hanem a megbánás hiánya zárja be. Vagyis nem az, amit elkövetek, hanem amit nem teszek meg, amivel adós vagyok. A vámszedők és az utcanők nyilván sok olyan dolgot követtek el, amelyek kimerítették a bűn kategóriáját, de mégis volt számukra megoldás. S mi volt ez? Isten megszólító és elhívó kegyelme. És ez az én életemre is az egyetlen garancia. Bűnös létemre is követhetem Jézust, az Isten Fiát. Mert aki nevemen hív, az ismer.

Propó

Ismer, és mégis megszólít. Lehet bármilyen az előéletem, ebből még nem következik, hogy kirekesztett vagyok. Mert ha hív, és bűnbánatot tartok, akkor követőjévé válok. Mert a követés első megnyilvánulása a megbánás. Ám ha igaznak tartom magamra nézve, igaznak kell tartanom a másik emberre is. De így gondolkodom-e akkor, amikor nem látok túl a másik bűnén? Amikor egyszerűen leírom a másikat? Amikor a kegyelmet én „osztogatom”? Amikor én akarom megítélni, hogy kinek adható? Ma, amikor látható módon annyi a prostituált, vajon van-e valaki, aki elmondja nekik az evangéliumot? És a házasságtörőknek? Vagy a házasságtörőket hallgatólagosan társadalmilag elfogadjuk? Netán mind a kettőt, de azért gondolatban mi is beállunk a megkövetők közé? Pedig lehet, hogy személy szerint ők sincsenek kirekesztve a mennyek országából! Csak el kellene mondani!

Apostagi Zoltán

Azt olvastam a Bibliában... (1.)

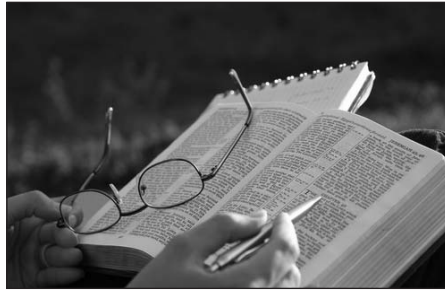
...hogy „az Istennél semmi sem lehetetlen” (Luk 1,37). A „gazdag ifjú” csődjét látva, annak üdvösségére tekintettel viszont így szólt Jézus Krisztus: „Istennél minden lehetséges” (Mt 19,26). A Szentírás elejétől végéig teljesen szószerint érti ezt és a hasonló kijelentéseket. A véges emberi agy pedig a történelem hajnalától fogva ezt kérdőjelezi meg. De sok – látszólag logikus – ellenvetést találtak ki.

Már Luther Márton idéz valakit, aki így próbálta cáfolni e kijelentést: „Tud-e Isten akkora követ teremteni, amit ő sem tud fel-emelni?” (Micsoda „logika!”) Mások – a középkorban – ezt találták ki: „Mit tett Isten, mielőtt megteremtette volna a világot?”. Luther az illető saját észjárása szerint felelt: „Sétált egy nagy mennyei erdőben, s vesszőt metszett, hogy elnászpángolja azokat, akik ilyen »értelmesek«!”

Valakit a XX. század ötvenes éveiben pedig így tanított a tanító elvtárs: „Imádkozunk: Jó istenkém, küldj tízóraikat!” (Persze semmi válasz.) Majd ezt vezényelte: „Drága Sztálin elvtárs, éhes vagyok, adj enni!” – Erre a pedellus nagy tálca szendviccsel belépett az osztályba...

Életünk és korunk eseményeit tekintve is

tapasztalati igazságként könyvelhetjük el: „Istennél semmi sem lehetetlen”, ill. „Istennél minden lehetséges”! Ez azonban csak – csakis – olyan istenfogalomnál mondható, amit a Szentírás állít elénk!



Ákár Jézus édesanyja kegyelembefogadásáról van szó, akár az emberileg reménytelen „gazdag ifjú” esetéről (hozzátehetjük, a „hatalmas” Szovjetunió emberkéz érintése nélküli széthullásáról) – Istennél minden lehetséges!

Nagy Frigyes porosz uralkodó híresen szkeptikus volt. Egyik tanácsosának fogas kérdést tett fel: „Mondjon egy abszolút, megcáfolhatatlan istenbizonyítékot!” Mire a megszólított kapásból így felelt: „Felség, a zsidók!” – A Fáraótól kezdve a középkori

pogromokig, Hitleren és Sztálinon át, de sok terv született a választott nép megsemmisítésére. A fegyver mindig visszafelé sült el. Isten választása ugyanis örökérvényű!

Érdekességként említjük, hogy nálunk szinte szitokszónak számít a „bigott”. A hitnek abszolút módon elkötelezett embert és a hitét nem rejtegetőt emlegetik ilyesformán. Dél-Németországban – Baden, Württemberg, Bajorország – hajdan szebbet sem lehetett mondani egy hívőről. Ha valaki nagy bajban volt, egyik így biztatta a másikat: „Bei Gott...” – az előbbi Igék kezdőszava. A többi ügyis tudta mindenki: Beteg vagy, haldoatsz, üldöznek? Istennél semmi sem lehetetlen. Az ott katonáskodó alföldi ifjak (egykor az a terület is a Habsburg birodalom része volt) csak ennyit értettek belőle: „bigott” – Látták, hogy az illető békésen Istenre bízta magát.

Így tett Jézus édesanyja is. Isten megtestesült kegyelmét érezte át. S nem törődött a kortársak – esetleges felszínes, elítélő – véleményével. Azt nem tudjuk, hogy mi lett a „gazdag ifjú” további sorsa. Még az is lehetséges, hogy tíz, húsz, harminc év múlva Jézus Krisztus vértanú bizonyágtevőjévé lett...

P. V.



NYITOTT SZEMMEL



„A betű megöl, a lélek pedig megelevenít”

(2Kor 3,6 b)

A napokban hallgattam meg egy előadást, amelynek témája a „keresztyén szabadság” volt. Az előadó (a negatív oldalt is ismertetve) csokorba gyűjtötte azokat a tilalmakat, amelyeket különböző keresztyén gyülekezetekhez tartozó testvéreink részben a Biblia, részben saját büntől való félelmek alapján tiltanak, örökös rettegéssé, önkínzássá téve életüket. No meg – elvárva, hogy más keresztyének is úgy gondolkodzanak, mint ők – elítélik mindazokat, akik tilalmaikat nem vállalják.

A sokasodó tilalmakra konkrét példákat nem akarok előhozni, mert nem akarok egy-egy ilyenről vitát nyitni; inkább ezek keletkezésének, szaporodásának lélektani okairól szeretnék írni...

Az élet sok vonatkozásában merülhet fel a kérdés: tehetem-e én is azt, amit nem-hívó környezetem? Ilyenkor a Tízparancsolat, illetve az általános Szeretetparancsolat lehetne az irányadó, melynek alapján az adott dolgot mérlegelni lehetne. A félelmes szívű ember azon-

ban így gondolkodik: biztosan az a helyes, ami Isten keményebb szigorúságával számol, ami fájdalmasabb számomra, ami tőlem nagyobb áldozatot követel...! Mintha sosem hallottak volna Urunknak a gyarló embert megértő, megszánó szeretetéről... Nemde Jézus a törvénytudót ítélte el, mondván: „Jaj néktek... mert elhordozhatatlan terhekkal rakjátok meg az embereket...” (Lk 11,46), s éhes hallgatóinak nem a szigorú böjtölést tanácsolta, hanem megszorította számukra a kenyeret...! Olyan Urunk van, aki azért jött, hogy gyógyítson, evangéliumot hirdessen (örömhírt!), és megváltson! (Lk 4,18-19). Eszembe jut egy évtizedekkel ezelőtti evangelizáció tanult ének, amelyet azóta nem énekelünk:

Ó, jöjjetek, örvendjétek, Isten szeret!

Kegyelmiről dalt zengjétek, Isten szeret!

Ha ezt, tudjuk, megértjük, Szentleke vezetésére rábíztuk magunkat – nem leszünk félelmes szívűek...

Kövespataki László

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Kelemenné Farkas Márta, Kis Domokos Dániel, Kövespataki László, Mikó László, Dr. Papp Vilmos, Dr. Ritoók Zsigmond, Váczai Gábor, dr. Viczián Miklós.* Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos.* Felelős kiadó: *D. h.c. Szabó Dániel.* Tördelés: *Heckmann Tamás.* Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Budapest, Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetsseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 1800 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományaitak is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezeti és presbitériumai nevében!* Készítette a Rosental Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott),

ISSN 2061-4640 (online)

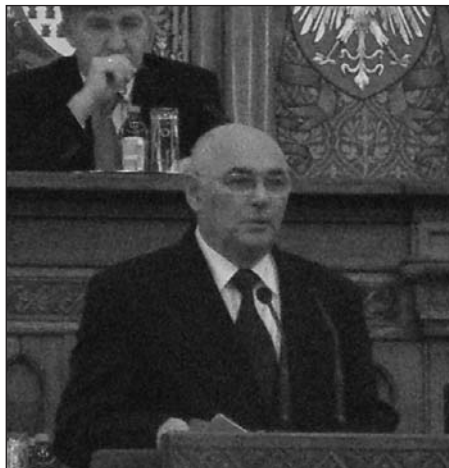
Szövetségünk honlapjának címe:
www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 300 Ft

A család mint a nemzet fennmaradásának alapja

Ezzel a címmel tarotta meg a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség a Keresztény Civil Szervezetek 5. fórumát az Országház felsőházi termében. A köszöntőket *Harrach Péter* elnök, *Bíró László* katolikus tábori püspök és *Szarka Miklós* református család-



terapeuta – aki Szövetségünk 12. Országos Presbiteri Konferenciájának egyik nyitó előadását is tartotta – mondták el.

Harrach Péter a készülődő családjogi törvény főbb vonásait ismertette kiemelve, hogy ez a törvény a gyermekek részére nemcsak jogokat, de kötelezettségeket is állapít meg; a gyermek köteles tanulni, kerülni az egészségtelen életmódot, együttműködni a szülővel és ha szükséges, eltartani is őket.

Bíró László a katolikus egyház családgon- dozási prioritásait sorolta fel. Ezek: a család az evangélizáció (!) alanya, a család társadalmi tőkét ad, minden család egy kis gyülekezet és már a jegyesség alatt is gondozni kell a párokat.

Szarka Miklós gazdag tapasztalatai alapján elmondta, hogy a gyermekek sokszor tü- nethordozók: a család életének tüneteit mutatják. Szerinte a *társadalom erkölcsi válsága mögött súlyosabb dolog rejtőzik: a létér- telmezés válsága*. A morális válság ennek csak következménye. A válságok megoldásának erőforrása Krisztus.

A továbbiakban a résztvevők *Kamarás Ferenc* demográfus előadásából megdöbbentő statisztikai számokkal ismerkedhettek meg. Pl. 2010-ben a gyermekek 41%-a született házasságon kívül, a 25 évnél fiatalabb nőknek csak 15%-a él házasságban, a 30 évesek fele gyermektelen; 100 megkötött házasságból 46 válással végződik. *Mészáros József*, az Országos Nyugdíjbiztosítás főigazgatója tagadta, hogy a nyugellátás kilátástalan helyzetben lenne; tőlünk függ, hogy lesz-e fiatal nemzedék, amely eltartja az időseket. Az idősek száma rohamosan megnőtt; míg 1960-ban csak 700 ezer nyugdíjasunk volt, ma a számuk 3 millió. Álláspontja szerint a gyermeknevelést el kell ismerni a nyugdíjrend- szerben is.

Pál Ferenc katolikus mentálhigiénés lel- kész hangsúlyozta, hogy a házasság hármas

elköteleződést jelent: személyes (én-te), eti- kai és strukturális (pl. pénzügyi) kötést je- lent. A konfliktusok megelőzése az érzelmi összetartozás erősítésével lehetséges. Fon- tos, hogy a kapcsolatot akkor is fontosnak tartsam, ha az valamilyen szükségletemet nem elégíti ki! Az erős kapcsolat egyúttal erős identitást is jelent mindkét fél részére.

A hozzászólások sorát *dr. Judák Endre*, Szövetségünk presbiterképzési titkára zárta, aki a hittanoktatás fontosságát emelte ki és



kérte a megjelenteket, támogassák annak bevezetését minden iskolában.

A fórum a már megszokott módon, a Mi- atyánk közös elmondásával zárult.

JSZ

Az életvédelmi plakátokat pedig újra fel kell helyezni!

A *Presbiter* 2011. július-augusztusi számában megjelent egy írás „Hol és mikor mondhatunk le a felelősségünkről?” címmel. A cikk a felragasztott, megtámadott és végül leszedett magzati életvédelmi plakátokról szól. Jelen írásunk is ehhez a kérdéshez kapcsolódik.

Válasz ez a cím és ez az írás arra a méltatlan és elfogadhatatlan támadásra, melyet a nemzet legjobbainak, hívó orvosainak és munkatársaiknak élete, nemzetet mentő plakátja kapott egy „emberi alapjogokat” védő európai biztos részéről.

Ha a magzatvédők akkor megtámadott kormányzati csapata úgy is érezte, hogy támogatottság hiányában engednie kell a reá nehezedező nyomásnak, az egyházaknak és keresztyén közösségeknek tudnia kell, hogy ezt a támadást vissza kell utasítani, és a kormány küzdelmét sok milliós keresztyén-keresztyén állásfoglalással kell megerősíteniük. Meg kell fognunk egymás kezét, a Tál és Kendő nemzetközileg ismert hívó orvostudósaival, a református *dr. Pálhegyi Ferenc* és *dr. Szarka Miklós* országos hatású előadókkal és nemzetgondozókkal, majd számtalan munkálkodó és kereső lélekkel. **Az életvédelmi plakátokat pedig újra fel kell ragasztani!**



Erre az állásfoglalásra a naponta elpusztított életek néma sikolya, Isten fájdalmas és félelmetes szomorúsága, az elkerülhetetlen ítélete, de a nemzet arányvesztései is emlékeztetnek, az érzékeny szívű és lelkiismeretes visszajelző olvasótáborral egyetemben.

Hová is kellene hát ismételtelen felhelyezni, felragasztani ezeket a plakátokat? Ha nemes és jószándékú akcióprogramot hirdetnénk csupán, akkor nagy területek és hatalmas hirdető táblák jutnak eszünkbe. De ez nem elég! Akiknek van szívük az élő magzatokat elpusztítani, kikaparni, azoknak lesz körmük is ezeket a plakátokat újra lekapar-

ni. Mi több, pénzük és befolyásuk is.

A plakát üzenetét, de az egész abortusz kérdést élő felületekre és felületekbe kell mindenekelőtt fel- és beírni. Minden nemzedék agyába, gondolkodásába kell bejuttatni, hogy a nemzeti gyilkosság

és öngyilkosság nem a boldogsághoz és a felemelkedéshez vezet út, és az egyke lét sem az. *A testvértelenség sorstalansággá válik.* És az önmegvalósítás öntorzítás nélküli kibontakozása az áldozatvállalás útján adatik igazán.

Azt gondolhatnánk, hogy a szürkeállomány, a kiművelt emberfő, a számokra, egybevetésekre, tervezésekre, ökonómiára iskolázott ifjú és felnőtt okosság majd érzékenyen reagál a felelősség matematikai, logikai soraira és kétségbeejtő tapasztalati visszajelzéseire. Sajnos nem. Úgy tűnik, ájultságban vagy éppen lelki, szellemi kómában vagyunk. A fényre és a globalitás fényreklámjaira még rebben a szemünk, de a gondolataink kóválygásait csak Isten ismerheti.

És erről a célfelületről, ennek az információba történő bevonásáról mégsem mondhatunk le, hiszen Isten hatalma és kegyelme, hogy vannak ennek az elmének elváltozási és megújulási lehetőségei a megtérés útján, amikor az Ő végtelen bölcsessége igazítja majd a véges emberi elmét. **„...változtatok meg értelmeket megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes”** (Róm 12,2) A mennyei kijelentés lehetősége ez. A mienk pedig a reménységben való szólás egész nemzetünkre nézve.

És a szív, ez az érző, lángolni, megszakadni tudó szív nemde kihagyhatatlan plakátfelület? Nem erre, ide kell igazán felírni, beírni üzenetünket? A költészet, a romantika, sőt a teológia, az Ige is nem ebben ragadja meg igazán létünk titkát? Valóban, látszólag úgy, ahogy van, optimális területnek tekinthetjük a szívet. Érzékeny és sima, de sajnos keménnyé is tud válni. Úgyannyira, hogy amikor írni akarunk reá, sőt, amikor maga Isten akar írni reá és bele, még Ő sem tud. Mert kőszívűekké tudunk válni. S kemény szívünkéből mégis a legvadabb gondolatok és szándékok törhetnek elő. Ha nem az Úr lakik benne, akkor nemcsak az abortusz, de a 20. század és már a mostani századunk minden borzalmának a fészkevé válhat.

Mégis ne essünk kétségbe. Plakátjainkkal és kicsi ragasztós vedrünkkel a kezünkben reménykedjünk, mert az első szívműtétet és szív-műtétet nem Dél-Afrikában hajtották végre, ahol magam is láttam Fokvárosban a kórház előtt a neves professzor szobrát. Isten hajtotta végre az emberen legelőször a szív-műtétet. **„És adok néktek új szívet és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet”** (Ez 36,26). Isten kicserélheti a szívünket, a nemzetünk szívét, és azt tapasztalhatjuk majd, hogy megtapad benne

és rajta az üzenet: **„Nem volt elrejtve előtted az én csontom, mikor titokban formáltattam, és idomítottam, mintegy a föld mélyében. Látták szemeid az én alaktalan testemet és könyvedbe ezek mind be voltak írva: a napok is, amelyeken formáltatni fognak; holott egy sem volt még meg közülük, és nékem milyen kedvesek a Te gondolataid, Ó Isten! Mily nagy azoknak summája!”** (Zsolt 139,15-17). Ahogy mondtuk, Isten nemcsak megműteni akar, hanem írni is a szívünkbe. És ha ennyi kegyelmes beavatkozás után az életünkbe, amivel gondolatainkat, értelmünket és érzéseinket is megváltani kívánja, ha most mégis visszautasítanánk az Ő óvó, figyelmeztető hangját, akkor bekövetkezhetne az az ítélet, hogy a márványfalakra írni rá félelmetes kijelentését: **„Mene, mene tekel ufarszín – megméréttél és híjjával találtattál”** (Dán 5,25). És akkor nemcsak Belszár király, de mindnyájan nagyon megrendülnénk. De nem ezt akarja az Úr. Nem a halálunkat, hanem az életünket akarja munkálni.

Míndezek között még arra is gondja van, hogy mi, akik tusakodunk és szólunk ebben a kérdésben, mi is csendesedjünk el. Érezzük, hogy nekünk is be kell állnunk vétkeinkkel és mulasztásainkkal a vádoltak sorába. Érezzük, hogy amíg most Ő nem a palota falára, csak Jézus ujjával a porba ír, el kell ejtenünk célzásra, személyek megítélésére szorongatott köveinket, hogy ne a magunk igazságában próbáljunk továbblépni, csak a magunk megkegyelmezett voltában.

Ha ezt megtesszük, akkor hallani fogjuk Jézus kegyelmes hangját azok felé is, akik sebzetten, vesztesen, de bűnbánatban jönnek életük nehéz eseményei után elő a kórház falai közül, s akik felé így szól majd az Úr: nem vádolkak, eredj el, és többé ne vétkezzél.

Dobjunk el hát a gondolatainkban, szívünkben személyekre szánt igazság-köveinket. De ne a plakátokat és ne az üzenetet, sőt bűnbánattal és mentő szeretettel ragasszuk fel mindenüvé ezeket az írásokat és képeket. Küldjük el minden európai parlamentnek név szerint, és az evangélium reménységével és megbátorító erejével írjuk most fel ezt az üzenetet ezer lobogóra, ezer magyar lobogóra, a parlament és a templomok lobogóira is: **„Nem akarom a meghaló halálát – így szól az Úr, hanem azt akarom, hogy megtérjen és éljen”** (Ez 18,23). És az Úrnak ez a hangja karácsonyhoz közeledve már egybecseng az evangélium nagy meghirdetésével a betlehemi mezőkön, mely a mi népünk számára is az életet kívánja tolmácsolni, ajándékba adni. Engedjünk néki!

D. Szabó Dániel

Összreformátus köszöntőforma – Áldás-békesség Istentől!

A magyar reformátusokat a köszöntésükről is fel lehet ismerni. Amikor találkozunk egymással anyaországi és partiumi, meg erdélyi reformátusok, presbiterek, gyülekezeti tagok, akkor az üdvözlés szavai elárulják azt is, hogy melyik irányból érkeztiünk. Hiszen mi így köszönünk: „Áldás, békesség!”, a határ másik oldaláról jöve pedig ezt mondják: „Békesség Istentől!”. Előfordul, hogy igyekszünk udvariasak lenni és átvesszük a másik köszöntési formát, és van, amikor tanácstalanok vagyunk, melyik változatot mondjuk a határ másik oldalán élő református testvéreinknek.

A magyar református egység 2009. május 22-én átélte megvalósulására emlékezve és azért hálát adva vetem fel egy közös köszöntési forma gyakorlásának gondolatát. Úgy érzem, nekünk anyaországiaknak nincs kétségünk afelől, hogy mind az áldás, mind a békesség Isten ajándéka, Tőle kérjük, Tőle várhatjuk és kívánhatjuk, ami az eddigi formát kiegészítve így hangzik: „Áldás, békesség Istentől!”. Azután a partiumi és erdélyi református keresztyén számára is minden bizonnyal elfogadható, hogy a békesség mellett az áldás is nélkülözhetetlen része életünknek, ezért jóleső érzéssel szabad kérni a békesség mellett az áldást is a találkozás, az üdvözlés partnere számára. Így születne meg az új, közös köszöntési forma: „Áldás, békesség Istentől!”

És ha belegondolunk, találhatóunk ebben a módosításban egy szimbolikus üzenet is. Úgy is elképzelhetjük, hogy a középbe illeszkedő, mindkét eredeti köszöntésben szereplő békesség szó egymással fedésbe kerül, egymásra illeszkedik, s ettől kezdve nem elválasztó, hanem összekötő szerepet kap. Összekötő, határokat eltörölő szerepet. És úgy gondolom, jó érzéssel hihetjük és vallhatjuk azt, hogy Isten békessége volt az, amely eltörölte a közöttünk önkényesen felállított határokat és tett ezzel részesévé az egységes Magyar Református Egyháznak. Mert csak ez a békesség az, amely minden értelmet felülhalad, és amely meg fogja őrizni szívünket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban, aki a közös jövőnk, akit együtt követhetünk. Így lehessen ez a köszöntési forma egy választható új lehetőség a találkozások és búcsúzások áldást és békességet kérő és kívánó pillanataiban és tegye hangsúlyossá egybetartozásunkat.

Dr. Tóth János, a MRPSZ Békés Megyei Területi Szervezet elnöke

EGYHÁZ ÉS SPORT

2011. november 11-12-én került sor „Az egyház és a sport kapcsolata” címmel a Tiszántúli Református Egyházkerület 2011. évi Presbiteri Konferenciájára.

A konferencia helyszíne Berekfürdön a Megbékélés Háza volt. A nyitó áhítatot Nagy Kálmán kunhegyesi lekipásztor tartotta. Kapcsolata a sporttal nem mostani keletű. Fiatalkorában tagja volt a nemzeti válogatottnak. Az ötezer ember megvendégelésének történetéből azt emelte ki, hogy Jézus, a tanítványokkal ellentétben, nem esett kétségbe az öt hal és a két kenyér láttán, nem is küldte tanítványait a szomszéd faluba, hanem felnézett az égre, megtörte a kenyeret és az, a halhoz hasonlóan, nem fogyott el, mert Ő végtelenül megszorította.

Az egyház és a sport kapcsolatát illetően is Jézus kezébe kell tenni azt a keveset, ami már most is létezik és Ő megszorítja.

Ezt követően Dr. Imre Sándor, a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka, a MRPSZ Tiszántúli Területi Szervezetének elnöke nyitotta meg a konferenciát, köszöntve a résztvevőket, az előadókat, vendégeket és vendéglátókat a konferencia szervezőinek nevében.

Az első előadást Balczó András olimpiai bajnok öttusázó tartotta az „Élsport és a hit” címmel. Előadása elején hangsúlyozta, hogy az ép testből nem következik az ép lélek, de az ép lélekhez ép test is kell. Viszonylag fiatalon elérte a célt, világbajnok lett, s mégsem érezte igazán boldognak magát. Édesapja hirtelen haláláról értesülve, aki egyébként evangélikus lelkész volt, került közel Istenhez. Megváltozott az értékrendje. Most már a szeretetet és a békességet tartja legfontosabbnak az életében. Ettől sportpályafutása még eredményesebb és sikerebb lett. Előadása végén hangsúlyozta a keresztyén ember felelősségét a közösségi életért, az egész társadalom, a nemzet jólétéért.

Ezután Tóth Tamásnak, a Debrecen – Kossuth utcai Gyülekezet besozott lekipásztorának előadása következett „A sport mint kegyeségi forma” címmel.

A test elhanyagolása éppúgy a test bűnei közé sorolható, mint a ma oly divatos testkultusz, vagy a testi adottságokkal való visszaélés. A test a Szentlélek temploma. Általános tapasztalat, hogy a korábban rendszeresen gyakorolt sporttevékenységet elhanyagolva fáradttá, kishitűvé és bátoratlanná válik az ember.

Tóth Tamás egy junior és senior futball-csapatot szervezett gyülekezetében, az utóbbival 2010-ben elnyerték a REFISZ-kupát. A csapatba, népszerűsége folytán, jelentkeztek gyülekezeten kívüli fiatalok is, akik ma már a gyülekezet aktív tagjai, sőt presbiter is van közöttük.

Mindezért egyedül Istené a dicsőség!

Csenteri Levente uzdiszentpéteri lekipásztor (Maros megye, Erdélyi Egyházkerület) előadásának címe: „Csapatszellem a TEPSI Kupán és az Egyházban”. Második alkalommal került sor a mérkőzés-sorozatra erdélyi lelkészek bevonásával és szereplésével. Ahogy a fiatal lelkész elmondta, az egész úgy kezdődött, hogy volt évfolyamtársak találkoznia akartak, s ha már összejöttek, elkezdtek focizni – ami ebben az életkorban természetes. Később idősebbek is csatlakoztak hozzájuk, csak a játék kedvéért, az együttlét örömeért. Maga a kupa elnevezése is humorérzékükre vall: „Testileg Eltespedt Papok Sport Imitációja”.

Az esti programot ismerkedés, beszélgetés, illetve a Debrecen Kossuth utcai Gyülekezet ifjúsági estélyi muzsikája zárta.

Köszönjük a játék, a mozgás, a sport, a felszabadult életérzés örömeit! – hangzott el a konferencia második napján, Csoma Judit berekfürdői lekipásztor reggeli áhítatában.

Ezt követően Dr. Kiss Rigó László, a Szeged-Csanádi Római Katolikus Egyházmegye püspöke tartott előadást az „Egyház és a sport kapcsolata” címmel. A Katolikus Egyház nagyon sokat köszönhet a reformációnak, hiszen maga is egy reformálódási folyamaton ment keresztül, s ez ma is zajlik az egyház életében. Nemzetközi példaként említette, hogy Olaszországban minden plébániának van ifjúsági sportegyesülete. A komolyan vett játék és a sport közelebb visz Istenhez, ennek felismerésében késésben van az egyház.

A sportoló keresztyén ember megtanulhatja nagyképcség nélkül átélni a győzelmet, emelt fővel viselni a kudarcot.

A kisgyermek komolyan vett játékaira is gondolt Jézus, amikor azt mondta, hogy soha nem juttok be a Mennyek Országába, ha nem leszek olyanok, mint a kisgyermek.

Dr. Kiss Rigó László nemcsak a Grosics Gyula Katolikus Futball Akadémiát szervezte meg Gyulán, de maga is aktív játékos, kapus szerepkörben, a katolikus lelkészek csapatában.

Lovász Krisztián hajdusámsoni lekipásztor „Gyülekezetépítés a labdarúgás tükrében” címmel tartott előadást.

Elhívástól a győzelemig... számos olyan kifejezés van, ami a sportéletben és a gyülekezetépítésben egyaránt használatos.

Elhívás (nem te keresed Őt, Ő keres téged), elköteleződés (nem csupán szorgalom vagy tehetség kérdése), helykeresés (mindig oda, ahol szükség van rád), besegítés (csapatban vagyunk), kudarc (figyelmeztetés, amiből tanulni lehet), győzelem (fejmosás).

Dr. Szilágyi Sándor főtitkár az MRPSZ Elnöksége nevében, Pályi József elnök az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetsége nevében köszöntötte a résztvevőket.

Dr. Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke zárszavában Karácsony Sándort, a neves református pedagógust idézte a sport-játékokkal kapcsolatban: *nem azért vagyunk itt, hogy mindenáron győzzünk, hanem hogy az ellenfélnek minél keményebben meg kelljen küzdeni a győzelemért.*

Dr. Imre Sándor



te meg Gyulán, de maga is aktív játékos, kapus szerepkörben, a katolikus lelkészek csapatában.

Lovász Krisztián hajdusámsoni lekipásztor „Gyülekezetépítés a labdarúgás tükrében” címmel tartott előadást.

Elhívástól a győzelemig... számos olyan kifejezés van, ami a sportéletben és a gyülekezetépítésben egyaránt használatos.

Elhívás (nem te keresed Őt, Ő keres téged), elköteleződés (nem csupán szorgalom vagy tehetség kérdése), helykeresés (mindig oda, ahol szükség van rád), besegítés (csapatban vagyunk), kudarc (figyelmeztetés, amiből tanulni lehet), győzelem (fejmosás).

Dr. Szilágyi Sándor főtitkár az MRPSZ Elnöksége nevében, Pályi József elnök az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetsége nevében köszöntötte a résztvevőket.

Dr. Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke zárszavában Karácsony Sándort, a neves református pedagógust idézte a sport-játékokkal kapcsolatban: *nem azért vagyunk itt, hogy mindenáron győzzünk, hanem hogy az ellenfélnek minél keményebben meg kelljen küzdeni a győzelemért.*

LÁGYAN HULLIK A HÓ

Szöveg: Gyökössy Endre

1. Lá - gyan hul - lik a hó, né - mán nyugszik a tó.
2. Szí - ved fel - me - le - gül, bú - ja, gond - ja el - ül.

Hó - pe - hely az u - ta - kon Jé - zus jön, ö - rülj nagyon.
É - le - ted ter - he se nyom, Jé - zus jön, ö - rülj nagyon.

„...Ugye lehet itt evangelizálni?!...”

Emlékeim Németh Lászlóról

Szabó Dániel testvérünk az 56-os forradalom után két dolgozatával, és nyilvános felszólalásával is tiltakozott az egyház életében megjelenő idegen szellemiség és gyakorlat ellen. Ezzel együtt védelmébe vett üldözött lelkipásztorokat, különösen Berényi József debreceni lelkipásztort. Ennek eredménye diplomája elvesztése és a szolgálatból való végleges eltávolítása lett. 32 évig különböző helyeken, de huzamosan a vendéglátásban, szállodákban, éttermekben dolgozott. Az utóbbi rövid visszaemlékezés ebből az időből származik.

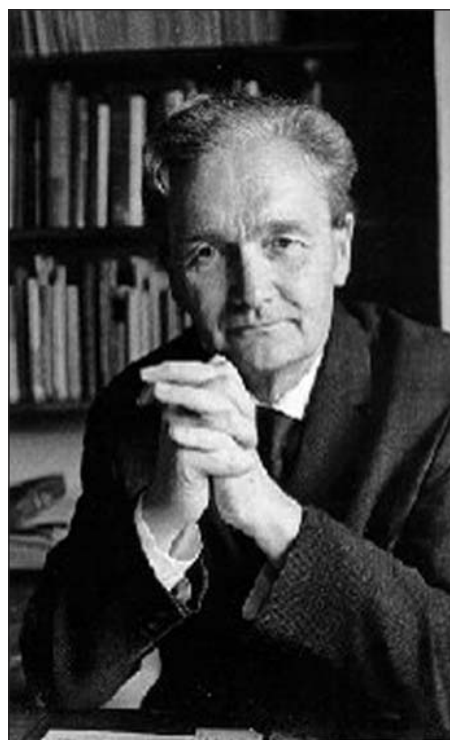
A nap, amelyre most emlékezem, a szállodában is különös, megterhelt légkört hordozott. Kodály Zoltán halálának híre egyszerű munkás világunkat is elérte, és szomorúsággal töltött el. Közben pedig nagyon előkelő vendégeket is vártunk. Ha nem tévedek, Németh László egyik történelmi drámájának volt ősbemutatója a Miskolci Nemzeti Színházban. Budapesti művészek, színházigazgatók többen is lejöttek a fővárosból, de eljött maga a szerző, Németh László író úr is.

A korán utazó vendégeket általában mi ébresztettük, portások, londonerek, s így a hajnali összesítéseket, elszámolásokat végezve, meglepetésként ért Németh László zajtalan, csendes lejövetel. Kedvesen fogadta köszöntésemet, s mondván, hogy még mások is jönni fognak, leült a hallban, egy fotelbe.

Törekedtem tovább számolgatni, írogatni, de egyszerűen nem tudtam. Egyre nagyobb izgalommal töltött el, hogy itt ül előttem néhány méterre az egyik legérzékenyebb, legzseniálisabb magyar író, és a legigényesebb és lelkiismeretesebb gondolkodója és látásformálója nemzetünknek, s én elvesztegetem az időt a számlák rendezésével. Szorongva, de nagy vágyakozással kiléptem a pult mögül, és bár még semmi nem fogalmazódott meg bennem, kicsit közelebb mentem író úrhoz.

Bocsánatot kérek a zavarásért, tisztelettel kérdezem, hogy szabad-e valamit kérdezniem író úrtól? *Természetesen*, válaszolta, olyan biztató kedvességgel, mely egész személyiségéből áradt. *Szívesen beszélgetek, de azzal a feltétellel, ha maga is helyet foglal. Így nem érezném jól magamat, ha én ülök, maga pedig áll.* Író úr, én szolgálatban vagyok, ez így természetes és helyén

való, hogy én álljak. *Mégis kérem, üljön le!* Leültem. Szorongtam, de bátorított, hogy történelmi drámáit, regényeit, a Minőség forradalmát és önéletírásából, a Homályból-homályba című művét már ismertem. És emlékeztem egy cikkére, amely a forradalom alatt az Irodalmi Újságban jelent meg, melyben ő az idősebb nemzedék tagjaként nagy belső önvizsgálattal és lelkiis-



meret furdalással látta meghalni a fiatalokat az utcán. (Jellemző, hogy a gimnáziumban a nevét sem olvashattuk a tankönyvben...)

Halljam a kérdését: Író úr, merre tart most a mi magyar életünk? Éreztem, nekem inkább azt illett volna kérdezniem, hogyan pihent, nem volt-e zajos az utcai szoba, meddig marad? – vagy ilyeneket. Mégis nem tett szemrehányást, ezért a helyzetemhez képest túlságosan nagyra fogalmazott kérdésemért. Nagyon határozottan, sőt nagy nyíltsággal és bátorsággal válaszolt. *Nézze, Kodály Zoltánt temetjük a mai napon. Itt törekszenek mindenkit időben visszanyesni, hogy sem egyénileg, sem közösségileg magasabbra ne nőjünk, mint ahogy az ellenőrzésnek kívánatos. Így nehéz irányokat kialakítani, és célokat megjeleníteni a nemzet életében. Kodályra nem figyeltek oda eléggé, s mire tették, már kinőtt*

a markukból, már nem lehetett visszavágni. Túl magasra nőtt, az egész világ ismerete, de még egyszer ilyen mulasztást nem fognak elkövetni. Mindent meg fognak tenni, hogy egy magyar géniusz, tehetség ne nőhessen ilyen magasra. Kodály nagy volt, és láthatóvá is lett. S ami a nemzetünket illeti, szomorú, amit mondok, de olyan állapotba kerültünk, úgy elveszítettük belső kötődésünket, együvé tartozásunkat, és együtt gondolkodásunkat. *Hogyha nem lennénk dróthálóval körbe zárva, szétszaladnánk a nagyvilágban, mint a baromfiudvarból a csirkék.* Ismét meglepett, hogy egy ismeretlen, jelentéktelen, fiatal, szállodai portásnak ilyen leplezetlen keménységgel fogalmazza meg látásait. Ma már annak profétai igazsága döbbsent meg.

De Kodály Zoltánhoz visszatérve: igen, a temetésére utazom én is, azért keltem fel ilyen hajnalban. A budapesti színházigazgatók és művészek közül többen is megígérték, hogy elvisznek időre a temetésre. Csak így vállaltam, hogy lejöjjenek a bemutatóra. Bocsásson meg, nem kértek ébresztést maguktól? Ekkor őszintén megijedtem, mert tudtam, hogy ezek az urak késő éjszaka nagyon megviselt állapotban jöttek haza. (A vendéglátásban soha nem mondtuk, hogy a vendég berúgott, vagy italos volt, hanem azt, hogy fáradt vagy beteg volt...) Nem, író úr, de azonnal szólok a művészuraknak, hogy Ön várja őket. Felszaladtam a második emeletre – valóban szaladtam – és bekopogtattam. Ki az, mit akar? Kétágyas szoba volt. Bocsánat urak, de Németh László író úr várja önöket, és nagyon fél, hogy elkési a Kodály Zoltán temetését. Rossz, bántó szellemeskedéssel, még az ágyból: Ki az a Németh László? Nem is ismerjük... Visszasiettem, és bátorítóan mondtam, hogy mielőbb jönni fognak a várt vendégek... Közben tudtam, hogy hibámon kívül még további időt nyertem a beszélgetéshez.

Író úr, az imént bizonyos körökre tetszett utalni Kodály Zoltánnal kapcsolatban. Most egy másik körre nézve, szabad azt kérdezniem, hogy az a reformációs erő, amelyik formálta, védte népünket, már nem él többé? *Hiszem, hogy él, csak nem dolgozik, nem látom, hogy munkában lenne. Ha be is szorították, akkor is dolgoznia kellene. De most én is kérdezek magától valamit: Itt van ez a szállodai portási munkakör.*

Kulcsok, számlák, fizetések, éjszakázás, szolgáltatások. Kielégíti ez magát? Nincs hiányérzete ebben a munkakörben? Nagyon köszönöm ezt az érdeklődő kérdést, és azt mondhatnám, hogy valóban sok fárasztó, és nem mindig felemelő órája van ennek a szolgáltatásnak, mégis ahogyan most író úr, úgy mások is szoktak itt időnként várakozni, vagy éppen érdeklődni. Sok olyan turista is, akit nem csupán a tokaji bor és a szegedi szalámi érdekel, (noha ezekre büszkék lehetünk), hanem a magyar szellemi élet is. Tudom, hogy ez most szinte aggodalomra adhat okot, de még író úrról is szoktak érdeklődni és szoktunk vendégeinkkel az Ön írásairól és életéről beszélgetni. Tudom, nem vagyok méltó és alkalmas, hogy megfelelően szóljak, de az jobb lenne, ha az író úr bejelentő lapja alapján minden érdeklődőt arra bízhatnánk, hogy csengessen az író úr lakásán? Olykor egész sor állna ott talán. Akkor mikor születnének a remekművek? Tudom, kockázat van bennem, bennünk, de egy író bizonyára számot vet azzal, hogy akár szállodai portások „kezére – szájára” kerülhet.

Kedvesen mosolygott, hallgatott, mintha azon tűnődne, miket is gondol ez a portás fiú, majd egészen váratlanul így szólt: *És ezen kívül – ugye – lehet itt evangelizálni?!* Nagyon meglepődtem, mert ilyen vonatkozásban egy szót sem ejtettünk. Egy pillanatig azon töprengtem, honnan vette ő ezt? Arra gondoltam, talán Illyés Gyulától hallhatott rólam, akivel korábban szintén beszélgettem, s akitől dedikált ajándékkönyvet is kaphattam. Mire érdemi válasz született volna bennem, kicsit álmosan megjelentek a művészek is.

El fogunk érni a temetésre? Kérdezte. Nyilván író úr, csak tessék nyugodt lenni. Nagyon siettek, csak éppen megköszönhettem a beszélgetést, mely a leírtaknál nyilván sokkal hosszabb volt. És már indultak is a temető felé, ahová azóta ő és oly sok egész életében nyirbált, visszavágot magyar géniusz is megérkezett Kodály Zoltán után. Magam pedig a szállodai éjszakák Istentől kapott kedves ajándékként őrzöm ezt a kérdést, és őrzöm annak üzenetét is.

Most ezt szeretném minden kedves presbiter testvéremnek ajándékképpen és buzdításul tovább adni: „és – ugye – lehet itt evangelizálni?!...” Az Úr segítsen meg mindnyájunkat, hogy szóban vagy akár szavak nélkül is, de egész magatartásunkkal készek legyünk a *Jó Hírt* tovább adni, amíg nappal vagyon.

Dr. h.c. Szabó Dániel

Kálvin ábrázolás Szatmárnémetiben

A Szatmárnémeti Református Gimnázium az 1890-es években épült. Az iskolaépület tanári szobájának falfestményei 1891–1893 között készültek és az európai és magyar reformáció kiváló alakjait mutatják be. Az intézmény 1948-ban történt államosítás után évtizedekig rejtette az alkotásokat, nehogy egyházi tartalmuk miatt megsemmisítsék őket.

A lemeszelés, levakolás elkerülése a terem biológia szertárra nyilvánítása által volt megelőzhető, amelynek hatalmas polcai eltakarták az ábrázolásokat egészen 1990-ig.

A tanári szobában díszítő műalkotások seccoknak nevezett technikával készültek, ami azt jelenti, hogy a művész száraz falra készítette festményeit. Alkotójuk Szatmárnémet



szülöttje, Bartók Lajos (1851–1902) rajztanár és festő. A terem hátsó falán találjuk Luther Márton és Kálvin János egészalakos ábrázolását. A genfi reformátor egy karosszékből ül, egyik kezében egy nyitott könyvet tart, a másikkal a fejét támasztva elmereng a Szentírás igazságain. Lábainál tintatartóba helyezett lúdtollat és egy megírt irattokercset helyezett el a festő.

A szoba falain megfigyelhetjük még Szenci Molnár Albert, Károli Gáspár, Balogh Péter tiszántúli és Séllyei István (gályarab) dunántúli püspök megjelenítését, ezenkívül láthatjuk a magyar reformátusság szervezeti egyesülését – először – kimondó, 1881. október 31-től 1881. november 24-ig tartott zsinati ülésének ábrázolását is.

Millisits Máté

művészettörténész,
művelődéstörténész



Karácsonyi gyermekima



*Kicsi Jézus arra kérlek,
hosszál nekem minden szépet!
Karácsonyfát angyalokkal,
ajándékot nagy halommal!*

*Kicsi Jézus! Nem ezt kérem!
Nagyot dobbant kicsi szívem!
Sok gyereknek nincs ruhája!
Nincs cipője, anyukája!*

*Kicsi Jézus! Hogy mit kérek?
Egy-egy angyalt mindegyiknek!
Így Szenteste sok árva gyerek,
kis időre boldog lehet!*

*Kacajuk szálljon az égbe,
járja át szeretet fénye
minden kicsi árva szívét,
Karácsonynak szent ünnepén!*

Tudomány és vallás

(Gondolatok a teremtésről és az evolúcióról)

A biokémia és a molekuláris biológia az utóbbi időben feltárta a sejtek titkait. Az életről alkotott mai, molekuláris szintű ismereteinket számtalan fehérjetisztítási, génklónozási, elektromikroszkópos, sejt-kultúrák, szerkezet-meghatározási, szekvencia-összehasonlítási és szabályozásvizsgálati kísérletek adataiból illesztettük össze.

A kísérletekről szakcikkek láttak napvilágot, az eredményeket elenőrizték, összefoglaló közleményekben összesítették.

A sejtvizsgálatokra, azon belül az élet molekuláris szintű vizsgálatára áldozott, egymást követő erőfeszítések hangos és értelmű eredményre vezettek, ez pedig „a tervezettség”. Az eredmény annyira félreérthetetlen, hogy a tudománytörténet egyik legnagyobb eredményének kell tekintenünk.



A felismerés vetekszik Newton és Einstein, Lavoisier és Schrödinger és Pasteur felfedezésével.

A megfigyelés, hogy az élet háttérben intelligens ter-

vező áll, olyan nagy horderejű, mint az a felfedezés, hogy a Föld kering a Nap körül, a betegségeket baktériumok vagy vírusok okozák, vagy a sugárzás kvantumok formájában bocsátódik ki. Jelentősége miatt arra számítottak, hogy a kutatómunkát világszerte nagy elismerés követi.

A sejt tökéletes összetettségét zavart csend lengi körül. Ha a kérdés nyilvánosan kerül szóba, a lábak ideges dobogásba kezdenek, a lélegzetvétel kissé nehezebbé válik. Bizalmas körben az emberek valamivel nyugodtabbak, sokan elismerik a nyilvánvalót, ám utóbb csak a padlót bámulják, fejüket csóválják, mielőtt a társalgást berekesztenék.

Vajon a tudományos közvélemény miért nem öleli lelkesen keblére e meghökkentő felfedezést? Vajon miért kezelik a megtervezettség megfigyelését, intellektuális értelemben, ennyire kesztyűs kézzel? A dilemma oka az, hogy míg egy élőlény, mondjuk, az elefánt egyik oldalára az van írva, intelligens tervezés, a másik oldalon az Isten felirat olvasható. A hívő emberek számára ebben semmi különös

nincs. Vajon miért esnék nehezebbé a tudománynak, hogy elfogadja azt, amiben az emberek többsége hisz? Ennek számos oka van. Egyik, hogy sokan hajlamosak vagyunk arra, amit egyszerűen elvhűségnek nevezhetnénk. A másik, a tudományra sajátságosan jellemző történelmi és filozófiai tényezőkre vezethetők vissza. Ezek a különböző okok egymással is bonyolult kölcsönhatásban állnak.

Ami az elvhűséget illeti, vannak olyanok, akik egész életüket egy meghatározott, nemes törekvésnek szentelik. A tudomány is nemes küldetés, amely olykor harcos állhatatosságot kíván. A természettudomány rendeltetése az, hogy magyarázatot szolgáltatson a világ jelenségeire, s ez igen komoly feladat. Ugyanakkor más elvek (elsősorban a vallás és a filozófia) is szolgálhatnak a világ bizonyos dolgainak magyarázatára. Bár e diszciplínák nem érintik egymás felségterületét, néha mégis összeütközésbe kerülnek egymással. Ilyen esetekben az elkötelezettebbek közül néhányan elvi álláspontjukat azon célok elé helyezik, amelyet tulajdonképpen szolgáltnia kellene.

A másik és egyben legsúlyosabb érv, amely miatt a tudomány nehezen karolja fel az intelligens tervezés elméletét, azaz a teremtést, szintén filozófiai megfontolásokon alapul. Sokan vannak köztünk nagyszerű és köztiszteltetben álló tudósok, akik egyszerűen nem akarják, hogy a természetnél bármi is létezzék. Nem akarják, hogy a természetet bármiféle természetfeletti lény befolyásolhassa. Más szavakkal tudományos megközelítésükbe hasonlóan a fiatal Föld elvét hirdető kreacionistákhoz, eleve (a priori) filozófiai kívánságokat építenek be, melyek eleve korlátozza őket abban, hogy milyen elveket fogadnak el a világ eredetéről.

Napjainkban egyre inkább világossá válik, hogy a tudomány, így a természettudomány is önmagában kevés arra, hogy megmaradjunk a teremtett világgal együtt. A hit ereje és megtermékenyítő volta szükséges ahhoz, hogy tudásunkat valóban saját és az élővilág számára fordítsuk. Megértve a bibliai tanítás lényegét, nevezetesen azt, hogy a világ uralása nem a pusztítást, hanem a megtartást jelenti, s a Sátán mindig azzal kísérti a tudást, hogy nem tagadja Isten létét, hanem azt mondja, hogy te is az lehetsz, ha eszel a tudás fájának gyümölcséből. Ez az, ami nem igaz! A teremtett soha nem lehet azonos a Teremtőjével, s ezt csak a hit igazsága és ajándéka teszi nyilvánvalóvá!

Dr. Kiss László

Szent-györgyi Albert Nobel-díjas imája

Negyedik ima: Energia és Sebesség

Uram!

Feltártad előttünk az anyag titkos erőit,
Hogy megkönnyítsd terheinket és megszépítsd életünket.
Megtanítottál saját hangunknál gyorsabban repülni,
Hogy embert embertől távolság többé ne válasszon el.
Mi megfeszülünk, hogy az erőket lövedékekbe sűrítsük,
És azokat a Föld legtávolabbi sarkaiba röpíthessük,
Hogy ott embertársainkat nyomorba és pusztulásba taszítsuk,
Egy felperzselt, élettelen földet hagyva maguk után.
Isten! Ne hagyj leromolni az élet templomát,
Tedd, hogy tudásomat javamra használjam és felemeljem vele az életet,
Méltóságot adva arasznyi létemnek.

Fordítás: Csillag Vera



Helyzetképek, vallomások – Ács

Az ácsi templomban gyülekeztek 2011. október 29-én a Tatai Református Egyházmegye presbiterei. Itt rendezték meg az egyházmegye idei presbiteri konferenciáját, ahová az egyházmegye szinte valamennyi gyülekezetéből érkeztek küldöttségek. Az alkalom kezdetekor a 134. dicséret első versét énekeltük el.

Az igehirdetés szolgálatát *Dobai Sándor*, a Komáromi Református Egyházmegye esperese végezte a rómaiakhoz írott levél 8. rész 28. verse alapján. Beszélt az 1100 esztendő megtartó csodáiról, bármilyen nehézség is volt a magyar történelemben, Isten megtartotta népét. Történelmi áttekintést nyújtott a Felvidék nehéz helyzetéről, Trianonról és arról, hogy az elnyomás még erősebbé kovácsolta az elszakított gyülekezeteket. Isten még a vele szemben állókat is felhasználja ügye szolgálatára, példaként hozta fel, hogy 1945 után a lakosságcsere éppen a szlovák kommunisták állították le. Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? – tette fel a kérdést. Nekünk, presbitereknek tudnunk kell, hol a helyünk, mert a feladatok vállalása a reménység forrása. Nagyon fontos, hogy képesek vagyunk-e Isten munkájának nyomát felfedezni, s tudok-e hálát adni Istennek a velem törtétekért?

Sebestyén Miklós, az ácsi gyülekezet főgondnoka köszöntötte a megjelenteket és egyben kifejezte örömét, hogy a gyülekezet lehet a presbiteri konferencia házigazdája.

A presbiteri konferenciát *Gyimóthy Géza*, a Tatai Református Egyházmegye gondnoka nyitotta meg, s útravalóul elmondta, nagyon fontos, hogy minden nemzedék a reá kiosztott feladatát hajtsa végre.

Az előadások sora előtt *Vörös Anita* és *Major Tamara* szavazatát hallgathattuk meg.

Az idei konferencián – reformáció napján túlmenően – különös aktualitást adott, hogy a Felsődunamelléki Egyházkerület újjászervezésének 300. évfordulóját köszönhetjük. Ez volt a témája *Gerecsei Zsolt* ácsi lelképásztor előadásának. Ő valódi történelmi hűséggel emlékezett meg arról, hogy az árváldoklás harminchat évének Magyar Péter püspökké választása vetett véget. Kiemelte azt a rendkívül fontos tény, hogy erre a püspökválasztásra alulról szerveződően, a gyülekezetek szavazatai alapján, szép egyetértésben került sor.

Az előadást követően az ácsi énekkar szolgálata következett. A csodálatosan felcsendülő énekeket *Baloghné Nagy Ildikó* vezénylete fogta össze. Ezután újabb szavazat következett, melyet *Ódor Karolina* adott elő.



Helyzetképek, vallomások volt a címe a következő blokknak, melynek célja az volt, hogy felvillanjanak presbitersorsok, helyzet-elemzések az egyházmegye különböző gyülekezeteiből.

Különböző emberek munkájukban, beosztásukban, családi állapotukban, mégis egyik Istenbe vetett hitükben.

Balogh Péter esztergomi gondnok előadásában elmondta, hogy egykori cégvezetőként hogyan élte meg református hitét. Az előző rendszerben minden vezető beosztású embertől elvárták, hogy tagja legyen a pártnak, s ő mégsem lett az. Minden bizonnyal azért nem próbálkoztak vele, mert nyíltan vállalta református hitét. Akik az Istent szeretik, minden a javukra van – fogalmazott és azt tanácsolta a jelenlévőknek, hogy bátran vallják meg hitüket. Mint egyházmegyei tisztségviselő rendszeresen részt vesz gyülekezetlátogatásokon, de szomorúan tapasztalja, hogy az elhangzott dolgok, kérések igen gyakran feledésbe merülnek. Ezúton is kéri az egyházmegye vezetését, hogy a gyülekezetlátogatások jegyzőkönyveit, azok tapasztalatait gondosan elemezzék, hiszen ezek azok a visszajelzési pontok, ahol a gyülekezetek életéről, állapotáról biztos képet kaphatunk.

Fábián Károly etei gondnok egészen más életpályát futtatt be, elmondta, hogy egykori lelképásztor, mostani esperese kérésére vállalta a megbízást. Hitvallása szerint a gyülekezetnek igazi pásztorra van szüksége, olyan lelkészre, aki a gyülekezeti tagok minden dolgára nyitott, ügyes-bajos dolgaikat nem teherként éli meg.

Paksi Márta bábolnai presbiter elmondta, hogy Isten új utat nyitott életében, hiszen ő csupán 24 éves korában keresztkedett meg. Hitvallásában megemlítette, nagyon fontosnak tarja, hogy életünket, mindennapi tevékenységünket hozzuk összhangba hitünkkel.

A presbiteri konferencia *Máté László* esperes zárszavával ért véget.

A jelenlévő gyülekezet a templomkertben felállított emlékműnél emlékezett meg *Herczeg Lajos* egykori teológusról, a település szülőteréről, aki az 1956-os harcok során, miközben egy sebesült társán próbált segíteni, gyilkos fegyver által hősi halált halt.

A konferencia után szeretetvendégségben volt részünk, ahol kötetlen beszélgetés közben az ácsi asszonyok finom süteményeit fogyaszthattuk.

Bogáth István

Isten munkatársa volt

November legelején kaptuk a hírt, hogy életének 92. évében elhunyt **Menczer Gusztáv**. Ő a Szovjetunióba deportált Magyar Politikai Foglyok Szövetségének szervezője és elnöke. Őt magát IV. éves orvostanhallgatóként deportálták, s végül a Bajkál-tó déli végénél – hazájától 8000 kilométerre levő – hatalmas GULÁG elosztótáborban, Irkutszkban hagyták. Itt a soktízezer rabot elnyelő tábor kórháznak kinevezett barakkjában osztották be orvosi szolgálatra. *E minőségében sok jót tett a magyar reformátusság jövője érdekében.*

2007-ben jelentek meg visszaemlékezései „A GULÁG rabtelepei” címen. Lelkiséget következő mondatai fejezik ki. „Előrebocsátom, hogy az egyszerűnek közel sem nevezhető átélt események ellenére az emlékezésből teljesen hiányzik a keserűség. Sokkal inkább lelkem a Jóisten iránti hálával teli, mert hiszem, hogy akit az Úr szeret, azt nehéz próbák elé állítja...”

Narancsik Imre nagymuzsalyi lelkészt, losonci teológiai tanárt szovjet katonai bíróság halálra ítéli, majd életfogytiglani száműzetésbe küldi a Kurili szigetekre. Félúton majdnem holtan kirakják a marhavagon-

ból és az irkutszki tábori kórházba viszik. *Menczer Gusztáv* felismeri a magyart, feljavitja, s maga mellé veszi mindenesnek. „Ezzel kezdhettem rab honfitársaim támogatását. A maradék ételen 15 kilót szedett fel. Ám sajnos mégis meghalt.”

„Egy etappal (szállítmány) *Horkay Barna református nagytiszteletű úr* érkezett. A fürdőből kézben vitték fel a kórházba a terminálishoz (kimúláshoz) közeli állapotban a 33 kilós embert. – *Hosszú ideig segítettünk a Jóistennek, hogy életben tarthassa.* (Ez olyan jól sikerült, hogy 10.000 km-re, a sarkkörön túli Kolimára hurcolták.) Hazajövele után három gyermeke született, és száz évhez közeledve néhány esztendője szólította magához az Úr.” (Mi hozzátehetjük, hogy Feketepatak, majd Tiszaeszlár lelkészeként sok embert vezetett Jézushoz!)

Néhány évvel ezelőtt a Magyar Köztársaság érdemrendjét kapta. Most, 2011-ben pedig a legmagasabb polgári kitüntetést vehette át *Orbán Viktortól*, aki mélyen meghajolva csókolta meg a kerekesszékekben ülő „Isten munkatársát”.

Gulácsy püspök úrral Sarkadon



Az alkalomnak a közelgő presbiterválasztás és a reformáció emléknapja általi kettős minősítettségét hangsúlyozta a konferencia bevezetőjében Dr. Tóth János megyei elnök. Idézte Dr. h.c. Szabó Dánielnek az országos elnökségi ülésen elmondott kérdését: „Mít ér az ember, ha magyar református presbiter?” Azt javasolta, hogy a válasza hagyjunk időt magunknak – a felelősséget vállaljuk fel, az értékelést illetően pedig reménységgel tekintünk a megbízásunkat felülről küldő és életünket kegyelmesen elfogadó Mindenható Istenre.

A rendező egyházmegye köszöntését Sipos Tas Töhötöm esperes tolmácsolta.

A nyitó áhítatot a testvérszervezeti kapcsolatok működésének jegyében Módi József, az Aradi Egyházmegye esperese, ágyai lelkipásztor tartotta a 8. boldogmondás igéjének magyarázatával. Az üzenet megértéséhez tudatosítani kell, hogy ellentét áll fenn Krisztus világa és a mi világunk között. Számítani kell rá, hogy ha hűséges tanítványként békességre törekszünk, üldöztetésben lesz részünk. Ezzel együtt vállalni kell a „villámhárító” szolgálatot és közben ügyelni, hogy mi magunk ne sérüljünk meg. Azért vagyunk kellemtelenek környezetünkben, mert rámutatunk, milyennek kellene lenni. Szokatlan kívánsággal zárult az igehirdetés: *ne legyen soha túlságosan nyugodt az életünk – Isten igazsága ügyében ne restüljünk meg.*

A konferencia kiemelkedő eseménye és programja volt Gulácsy Lajos nyugalmazott kárpátaljai püspök bizonyágtétele. Lajos bácsi – azt kérte, így szólítsuk – fiatalos, meggyőző erővel adott tudósítást hitvalló életéről és szolgálatáról. Beszámolt a kárpátaljai csodákról, arról a lelkiületről, amely bosszantására volt a hatalomnak: nem volt lázadás, nem volt öngyilkosság a nehéz időkben, s ahonnan elhurcolták a lelkipásztorokat, ott a presbiterek váltak Isten eszközeivé a gyülekezetek talpra állításában. Felhívta a figyelmet arra, hogy most nagyobb a veszély, mint 60 évvel ezelőtt volt, a nagy szabadság csábításai közepette a mai társadalmat csak Isten beszéde, Isten Igéje mentheti meg. Felelevenítette 7 és fél éves „kazahsztáni kiruccanásának” idejét, amelyről azt vallja, hogy mivel Isten kezéből fogadta el a próbatételt, az Ő áldását tapasztalta meg a nyomorúságban is. A nehéz évtizedek során edződött hite azzal a boldog bizonyossággal ajándékozta meg Lajos bácsit, aki jelenleg is aktív, szolgáló életet él, hogy a haláltól nem félni kell, hiszen nem kerülhetjük el, hanem legyőzni, s az a jó érzésünk lehet, hogy minél öregebbek vagyunk, annál közelebb kerülünk Isten országához. Gondolatai, szavai felelősséget ébresztettek, bízattak és hiteles példát adtak mindnyájunk számára.

A második előadásban Pentaller Attila szarvasi lelkipásztor az emberi szabad akaratról beszélt érdekesen és szemléletesen, a modern számítógépes technika lehetőségeit használva. Felhívta a figyelmet a válaszkészítés nehézségeire, hiszen hajlamosak vagyunk saját gondo-

latainkat kiolvasni a Szentírásból vagy világi fogalmakkal próbáljuk leírni a bibliai igazságokat, ill. mindent egyetlen logikai rendszerben szeretnénk összefoglalni. A helyes válaszhoz „szükséges megújulnunk elménkben”. A bűneset előtt volt, utána már nincs szabad akarat a jó választására. „Váltoállításra” van szükség, mely a kárhozát sánpárjáról az örök életére irányít. Az újonnan születés a feltétel és Isten Lelke tesz alkalmassá az újjászületés lehetőségének elfogadására. Az így megvalósuló szabad akarat azonban csak Krisztusban maradv, Krisztus által lehet tartós és folyamatos.

Kalmár János, a vendéglátó Sarkad-Belvárosi Gyülekezet lelkipásztora vezette a záró imaközösséget, melynek aktivitása is hálaadásra indító volt és azt jelezte, hogy Isten áldása gazdagon kiáradt a jelenlevőkre.

A rendezvényen a határon túli testvérszervezetek is képviseltették magukat, Venter Miklós a Királyhágómelléki Egyházkerület főtitkáráként és az Aradi Egyházmegye elnökeként adta át köszöntését. Megtisztelő volt, hogy az Aradi Egyházmegye szolgálattelvő esperese, Módi József mellett, a Kolozsvári Egyházmegye esperese, Oláh József is részt vett a konferencián.



A köszöntések sorában nagy örömünkre szolgált a Gulácsy Püspök Urat elkísérő Nagy Bélának, a Kárpátaljai Egyházkerület főgondnokának a felszólalása és tájékoztatása.

A közel 150 résztvevő Isten iránti hálával köszönhette meg a házigazda sarkadi gyülekezet vendéglátó szeretetét és gondoskodását.

Dr.T.J.



A Kis herceg írójának újévi imájából

Uram! Nem csodákért és látomásokért fohászok, csak erőt kérek a hétköznaphoz.

Taníts meg a kis lépések művészetére!

Segíts engem a helyes időbeosztásban.

Ajándékozz biztos értéket a dolgok fontossági sorrendjének, elsőrangú vagy csupán másodrangú fontossága megítéléséhez.

Őrizd meg az élet elszalasztásának félelmétől. Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van.

Uram! Taníts meg a kis lépések művészetére! Amen.

Antoine de Saint-Exupéry

Órállók öre – a szabadság ajándéka

Arad

Az Aradi Egyházmegyében hagyományosnak mondhatóan ezúttal is közös szervezésben zajlott a lelkészértekezlet és a presbiteri konferencia. A nyitó áhítat szolgálatát *Sipos Tas Töhötöm*, a Békési Református Egyházmegye esperese végezte az 1Timóteus 1,12 alapján. Önvizsgálatra és hálaadással való emlékezésre hív ez az Ige. Kérdés,

hogyan emlékezünk: kinek tulajdonítjuk az érdemet szolgálatunk ajándékaiért, milyen volt a „találkozás” előtti út, és mit jelentett a Krisztussal való találkozás. Fontos tudni, hogy döntésünkben nem a miénk az érdem – Ő tett alkalmassá, Ő ítélte hűnek. A mi feladatunk az, hogy engedelmeseleg legyünk a megszólításra.

A konferenciát köszöntötte *Baracsi Levente*, a vendéglátó Arad-Belvárosi Gyülekezet lelképásztora, *Bodnár Lajos* Arad megyei lelkészértekezlet elnök, *Bognár Levente*, aradi alpolgármester és *Farkas Zoltán* szeghalmi presbiter, Békés Megye Képviselőtestületének elnöke, parlamenti képviselő is.

Az első előadást *Dr. Molnár Róbert*, Kükömet polgármestere tartotta „Ki órkodik az órállók felett” címmel, melyhez a bibliai forrást Ezékiel könyve 33. része jelentette. Akik Isten gyermekei, azok mindnyájan órállók és nagy a felelősségük, mint ahogy a vezetőké is, akiknek hatalmából áldás és átok is származhat. Éppen ezért fontos, hogy engedjük-e fényt magunkon átsugározni, üzenet-e, s milyen üzenet az életünk, kinek szól a mi művünk? Mit üzen az „ötödik evangélium”, a saját életünk, ahogyan éljük az életünket. Hidakat építünk vagy falakat? Integrálunk vagy rombolunk? – tette fel a kérdéseket. Isten nem „csendes klubtag” akar lenni az életünkben. Milyen sáfárok vagyunk? A jó sáfár azt tudja, hogy nem tudja, mikor jön el az ura! Kereszt nélkül nincs korona! Ahhoz, hogy a gyógyulás meginduljon, a sebeknek fájni kell! Fontos, hogy kire tekintünk, ki vezet bennünket. A vezetés nem kiváltság, hanem kegyelemből



táplálható szolgálat. Isten nem azt akarja, hogy halálra dolgozd magad, hanem megengedi, hogy munkatársa légy. Többek között ezek a kérdések és a velük kapcsolatos személyes bizonyosátevő válaszok tették maradandó élménnyé az előadást és hívták fel a figyelmet arra, hogy csak Istennek átadott életű órállók szolgálata adhat reményt

korunk erkölcsi válságának megoldására.

Szünet után *Dr. Tóth János*, a MRPSz Békés megyei területi szervezetének elnökének előadása következett „A szabadság ajándéka Isten törvényében” címmel. A reformáció jelentette az evangélium és a törvény helyes viszonyának a felismerését. Az a körülmény, hogy Isten törvénye összetartozik az evangéliummal, meghatározza karakterét. Jézus azért jött, hogy szabadabbá tegye az embert az evangélium ereje által. A Tízparancsot úgy tekinthetjük, mint az Istentől nyert nagy sza-

badtság 10 mondatát! A keresztyén ember számára a szabadságot az jelenti, hogy egyedül kegyelemből, a teljes mértékben a kegyelemre hagyatkozó hit által szabadíttatik meg. A Tízparancsot ígéretei: szabadság üzenetek, a szabad engedelmség kegyelmi ajándékai. Ha Istenhez igazodik az életünk, akkor szabadok leszünk: életünk teljességre jut, megengedhetjük magunknak a szeretet rendjébe illeszkedést, az élet támogatását, a hűséget, a bizalmat, a másokkal együtt örülést.

A konferencia keretében került sorra ünnepélyes keretek között az Aradi és a Békési Református Egyházmegyék közötti együttműködési megállapodás aláírása, melynek célja a Magyar Református Egység megvalósításában közös programok, látogatások gyülekezeti és kistérségi szinten, csere szolgálatok, közös pályázatok megvalósítása és kölcsönös imaszolgálat.

Dr.T.J.

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 2012. évi eseménynaptára

A Szövetség központi szervezete 2012-re vonatkozólag a következő időpontokra, ill. helyszínekre tervezi főbb rendezvényeit:

Közgyűlés:

2012. március 10. (szombat) évi rendes közgyűlés a Dunamelléki Református Egyházkerületi Székház és Konferenciaközpont dísztermében (1092 Bp., Ráday utca 28. II. emelet)

Elnökségi ülések:

2012. február 11. (szombat), Bp., Ráday u.,
2012. május 18-19. (péntek-szombat), Verőce,
2012. október 19-20. (péntek-szombat), Bp., Ráday u.

Kérjük, a közgyűlés és az elnökségi ülések napjaira a területi szervezetek más alkalmat ne tervezzenek!

A Szerkesztő Bizottság ülései:

2012/1. szám: 2012. január 16. (hétfő) 17 óra
2012/2. szám: 2012. február 27. (hétfő) 17 óra
2012/3. szám: 2012. április 16. (hétfő) 17 óra
2012/4. szám: 2012. július 2. (hétfő) 17 óra
2012/5. szám: 2012. szeptember 17. (hétfő) 17 óra
2012/6. szám: 2012. november 5. (hétfő) 17 óra

Helyszín: Bp., Ráday u.

Konferenciák:

A 18. Nemzetközi (Kárpát-medencei) Presbiteri Konferencia helyszínét, időpontját és témáját később tesszük közzé.

A 32. Dunamelléki Egyházkerület Presbiteri Konferenciájának helyszínét és témáját később tesszük közzé. A hagyományosan „Virágszombat”-i konferencia időpontja: 2012. március 31.

A Dunántúli, a Tiszáninneni és a Tiszántúli Egyházkerület presbiteri konferenciáiról a lapzártai időpontjában nem áll rendelkezésünkre konkrét információ.

Presbiteri imanap:

2012. június 17.

„Jó dolog az Urat szolgálni...”

Interjú dr. Békefy Lajossal, a Presbiter felelős szerkesztőjével

Ha régóta ismerünk valakit, és különböző szerepkörökben találkoztunk vele, nehéz elszakadni az előző benyomásoktól. Így vagyok Békefy Lajossal is, akit rádiósként ismertem meg. Az arca csak nagysokára úszott rá a hangra, amelyet sokszor és szívesen hallgattam a Kossuth-on. Most viszont a szerkesztőségi üléseken általában szemben ülünk, és szívesen elemzem magamban a mimikáját: van úgy, hogy a hozzászóló iránti tisztelet gátolja, hogy őszintén kimondja, amit gondol – ilyenkor leszegezi a fejét, és mintha számolna magában, csak azután szólal meg; van, amikor kitör belőle a jókedv (néha ironikus megjegyzéssel kísérvé), ilyenkor nyíltan, őszintén nevet; van, amikor kicsit elveszti a türelmét, ilyenkor nem éppen élvezetes a mégoly udvariasan megfogalmazott kifogása sem. Felelős szerkesztő, és úgy van rendjén, hogy felelősen gondozza, bírálja, szerkessze a lapot. Most nem kell sokáig faggatnom, élettörténetét szép, kerek református-lelkési mondatokban meséli.

– Az örökkévaló Istennel kell kezdenem. Édesanyám a születésem előtt napokon át úgy érezte, egy kéz nehezedik a vállára, meg álmat is látott, s hangot hallott a fényből: menj vissza a földi dimenzióba, fiad fog születni, neveld fel. Amikor majd két évtizedre rá bejelentettem neki, hogy teológiára akarok menni, édesanyám elmesélte, hogy már születésemkor elpecsételődtem. Hívó nagyanyám és a történelmi kálvinista elveket valló édesapám is segített a hitbéli eligazodásban. Győrben ismerkedtem meg a Bethániával, s kaptam életre szóló vándorbotot az egyháztörténet tanárától, Pataky Lászlótól. Konfirmációi ígém a Lukács 12-ben az „Ahol a kincsetek, ott a szívetek” volt.

– Budapesten, majd Wittenbergben végeztem a teológiát. Budapesten diplomáztam és itt szenteltek fel. Ezt több évtizedes önképzés követte: nyelveket, filozófiát, teológiatörténetet, eszme- és dogmatörténetet tanultam. Leginkább a rendszeres teológiához vonzódtam, talán a filozófiai vénám okán. Sokat és sokáig írtam és írok, dolgoztam a Reformátusok Lapjánál, írtam a Theológiai Szemlébe és sok egyházi és világi sajtótermékbe.

– A PhD-m témája a Szentlélekről szóló református tanítás összehasonlítása két professzor: Jürgen Molmann (a Szentlélek és a reménység összefüggéseiről tartott egyszer előadást, amelyet volt szerencsém tolmácsolni) és Michael Welker heidelbergi professzor munkásságában. Ez utóbbi keze alatt dolgoztam ki a disszertációm.

– A szívemhez közel álló másik terület a szociáletika. A társadalom és a keresztyén bizonyágtétel, a hit és a tudomány viszonyának kutatása során könyveket fordítottam, tanulmányokat írtam ebben a témában.

– De voltam gyülekezeti lelkész is kilenc esztendeig, ezalatt két templomot építettünk. A fiatalokkal külföldi utakat szerveztem, s ők templomépítés közben például a Rostockban tanult evangéliumi énekeket énekelték.

– Nem utolsó sorban kedvenc területem az irodalom. Saint Exupérytól Dosztojevszkij át Dürrenmattig tart a skála. Végül Hammarskjöld ENSZ főtítkár úrról sem szeretnék megfeledkezni, aki az Isten előtti személyes felelősség csodálatos tanúbizonyságát adta „Lelki naplójában”, amelyet nagy szeretettel fordítottam le.

– Az újságírás számomra a rendszerváltás körüli mozgalmas időszakokkal vált fontossá. Ekkor Kozma Imre atyával küzdöttem magam is Csillebércen a menekültek szabadulásáért, vagy említhetném a német adományok tömegét, amelyeket Nagyvárad téri egyházmegyei lelkészként lelkészcsaládoknak osztottam szét. A németektől pénzt is kaptunk, abból indítottam a *Hit és jövő* című lapot. Közben megalakult a Presbiteri Szövetség. A szervezetnek javasoltam, hogy indítsunk lapot, amely nem egészen egyházi, de nem is világi, a valamikori Magyar Presbiter utódlapjaként. Eközben 15 éven át a *Reformpresst* szerkesztettem, 80 külföldi egyházi szervezetnek továbbítva a Zsinatról faxon a magyar egyházi híreket.

– Frankfurtban a Média Akadémián egy évet végeztem, közben hazajártam. Majd a Kossuth Rádió református adását szerkesztettem. Ezt a szolgálatot hat éven át végeztem. Legnagyobb vívmányaink egyikének tekintem, hogy az istentiszteletek közvetítését sikerült a határon túra is átvinni. Talán a csúcás az volt, amikor Juhász Judit rádiós elnökhelyettesi segítségével 2000-ben a genfi Kálvin templomból közvetítettünk magyar református istentiszteletet. Ott volt az összes magyar református püspök – Tőkés László hirdette az Igét –, és ott volt a magyar kormány, Orbán Viktor beszédet is mondott.

– Ezután jött 2002-től a börtönmisszió. Elmondhatatlan, mennyit kaptam a fogvatartottaktól, amikor az első konok elzárkózás időszaka után lelkesen énekeltek zsoltárokat, dicséreteket, evangéliumi énekeket. Elismerem, nem én találtam ki, hogy a börtönbe menjek hirdetni az Igét, de azt is tudtam, amikor rábólintottam a kényszerválasztásra, hogy ott is lehet Istent dicsérni. Annak idején dudari lelkész koromban az öreg gondnok úr mondta: Maga végig Jézus Krisztusról prédikált... Kívánom, hogy amerre jár, ezt az evangéliumi örömet tudja hirdetni és okozni. Nem mellőztem a szakszerű fel-

készülést sem: posztgraduális börtönpszichológiai képzésen vettem részt 3 évig, majd felsőfokú büntetésvégrehajtási képzésen. A börtönvilág életveszélyes – ezek a képzések felvérteztek engem. És csodákat éltem meg! Két kápolnát építettünk, Hit- és erkölcsstan munkafüzetet írtam fogvatartottaknak, interregionális kapcsolatokat építettünk ki az osztrák börtönlelkési szolgálattal. „Oda-bent” két férfi és egy női alegységben önjáró bibliakör működik napi foglalkozással. Olyan helyeken is, mint a kommunista fészekként elhíresült Dunaújvárosban, elfogadták immár a börtönlelkési szolgálatot. A romákkal testvéri kapcsolatom van; az egyik csoda a roma imanap. A feleségem, Klaudia a nők világ-imanapját a börtönben is megszervezte, és ma már az egész országban megtartják. Summázva: naponta megéletem a szabadítást, amikor a térdeplésből az Úristen keze felhúzott, s a kérdésemre, hogy mit keresek itt, az lett a válasz, hogy tele lett a börtönkápolna.

Jó dolog az Urat szolgálni, abban van a múlt, a jelen és a jövő. Ezt tudni és egyszintenciálisan is megélni a legnagyobb öröm.

Az életrajzi vázlatot lejegyezte:
Farkas Márta



A „Nemzeti Újságírást” kitüntetés bronz fokozatát adományozta nemzeti ünnepünk alkalmából a Független Újságírók Szövetsége eddigi eredményes és magas színvonalú újságírói tevékenysége elismeréseként Dr. PhD Békefy Lajos publicistának, a PRESBITER főszerkesztőjének, református lelkésznek.

Kibővített elnökségi ülés a Szövetségben

Sokéves hagyományainkhoz híven, Szövetségünk októberi elnökségi ülését valamennyi területi szervezet elnökeinek, valamint a határon túli szövetségek elnökeinek a meghívásával tartotta meg okt. 14-15-én a Ráday Kollégiumban. Az első napon konzultáción beszéltük meg örömeinket és gondjainkat, a második napon nyilvános elnökségi ülésen hoztunk határozatokat a halaszthatatlan kérdésekről. Örömmel üdvözlöttük az ülésen az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnökét, *Pályi Józsefet* és alelnökét, *Tóth Lajost*, a Kárpátaljai Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnökét, *Gyurkó Miklóst*, valamint a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnökét, *László Kálmánt*, Felügyelő Bizottságunk képviselőjét, *Kovács Zoltánt*, továbbá a „Presbiter” lap felelős szerkesztőjét, *Dr. Ph.D. Békefy Lajost* és nejét.



Az elnökségi ülés határozatai a következők voltak:

Az Elnökség

13/2011. Eln. üdvözlöi a „Presbiter” c. lapot abból az alkalomból, hogy idén már a XX. évfolyam jelenhetett meg. Köszönetet mond a lap főszerkesztőjének és Szerkesztő Bizottsága volt és jelenlegi tagjainak áldozatkész és magas színvonalú munkájáért és kívánja, hogy a lap továbbra is az olvasók lelki gazdagodását szolgálja mind a hitméllyítő és bibliaismereti cikkek, mind az eseményekről adott hírek terén;

14/2011. Eln. örömeinek ad kifejezést annak hallatán, hogy a Sárospataki Református Teológiai Akadémián nagy létszámban vesznek részt presbiter testvéreink a felsőfokú továbbképzés többféle formáján és az SRTA már Kárpátalján is indított ilyen képzést. A presbiterképzés terén továbbra is fejleszteni kell az alkalmak interaktív jellegét és a lelkész körökhöz illeszkedő kiscsoportos foglalkozásokat. Megállapítja, hogy a Zsinat rendkívüli ülésén javaslatunkat, amely hangsúlyozza a kisköri képzés fontosságát, kedvezően fogadták. A presbiterképzés szervező felelősségteljes munkájának a megosztása érdekében ismételt felkéri a presbiterképzési titkárt, tegyen lépéseket a presbiterképzési bizottság létrehozására ill. működtetésére;

15/2011. Eln. jóváhagyólag veszi tudomásul a beszámolót a Tahiban szept. 1-3. között megrendezett 12. Országos Presbiteri Konferenciáról és a presbiterválasztások küszöbén hangsúlyozza annak a témának a fontosságát, amely a konferencia központi mondanivalója volt: nyitott ajtók a presbiteri szolgálat különböző formái előtt;



16/2011. Eln. örömmel üdvözlöi azokat az életjeleket, amelyek a Baranyai, a Bács-Kiskunsági és a Tatai Területi Szervezet újraindul ill. megindult munkáját jellemzik, és támogatja azt a törekvést, hogy létrehozunk területi szervezeteiket a Nyírségi, Szatmári és a Szabolcs-Beregi Egyházmezejében. Továbbra is szorgalmazza a Szövetség területi életének a megindítását a Dunántúli Egyházkerület területi szervezettel nem rendelkező egyházmezejében;

17/2011. Eln. örömmel üdvözlöi és támogatja a magyarországi területi szervezetek és a határon túli társszervezetek többféle formájú együttműködésének erősödését;

18/2011. Eln. megköszöni a Felügyelő Bizottság munkáját és jelentését a Szövetség működéséről, a Gazdasági Bizottság munkáját, valamint a lelkiismeretes könyvelést a szövetségi titkár részéről. Hálát ad Urának azért, hogy ezeket a munkákat az érintettek felelősen és körültekintően végzik;

19/2011. Eln. az Alapszabály előkészített módosításának tervezetével kapcsolatban, amely a tisztségviselők mandátumát 6 évre kívánja visszaállítani, javasolja, hogy a területi szervezetek esedékes tisztújító területi közgyűlésüket csak a 2012. évi országos közgyűlést követően tartsák meg;

20/2011. Eln. továbbra is keresi a módját annak, hogy fiatal presbiterek is csatlakozhassanak a Szövetség munkájához;

21/2011. Eln. elfogadja a Szövetség 2012. évi eseménynaptárát és felhatalmazza a főtitkárt, hogy a 2012. évi nemzetközi konferencia helyszíne és időpontja, valamint a Dunamelléki Egyházkerületi Konferencia helyszíne tekintetében az eseménynaptárt véglegesítse;

22/2011. Eln. 2012-re vonatkozólag javasolja, hogy a 2012. évi Közgyűlés a tagdíjat 2000 Ft/év, a PRESBITER előfizetési díját évi 2100 Ft/év összegben állapítsa meg.

23/2011. Eln. szükségesnek látja operatív bizottság megalakítását a hit- és erkölcsstan, ill. etika oktatás kérdésében olyan állásfoglalás kialakítása céljából, amely tükrözi a Szövetség határozott véleményét a tantárgy kötelezővé tételéről a magyarországi iskolákban. A bizottság tagjaiul javasolja *dr. Békefy Lajost*, *dr. Hardy F. Gábort*, *dr. Judák Endrét*, de örömmel üdvözlöi az ülés bármely résztvevőjének a csatlakozását is;

24/2011. Eln. felhívja a területi szervezetek figyelmét arra, hogy a 2012. évi munkatervet a februári elnökségi ülés előtt terjesszék be, valamint szükségesnek látja, hogy a Missziói, a Presbiterképzési és a Gazdasági Bizottság is készítsen 2012. évi munkatervet a megjelölt határidőre.

Lapköszöntő Felvidékről

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház presbiterei nevében szeretettel és tisztelettel köszöntöm a Magyar Református Presbiteri Szövetség 20. évfordulóját ünneplő PRESBITER lapját.

Mivel a Presbiter lapot elektronikus úton „kézbe” veheti a Kárpát-medence, Európa és a Föld minden őrállója, így szeretettel köszöntöm Presbiter testvéreimet a Lukács evangélium 12, 42-43 versével: „Monda pedig az Úr: Kicsoda hát a hü és bölcs SÁFÁR, kit az Úr gondviselővé tón az ő háza népén, hogy adja ki nekik élelmüket a maga idejében? Boldog az a szolga, akit az ő ura, mikor baza jó, ilyen munkában talál!”

Kedves magyar református Presbiter testvérem, a hü és bölcs szolgálat, a gondviselés az én feladatom Felvidéken, a Te feladatod lakhelyed szerint Kárpátalján, Partiumban, Erdélyben, Délvidéken Szerbiában, Duna-Dráva szögben Horvátországban, Muravidéken Szlovéniában, Őrségben Ausztriában, az Anyaország négy egyháztestében és így közös feladatunk és felelősségünk a Kárpát-medencében.

Református presbiterként nagy a felelősségem. Az egyértelmű élettemmel: hitemmel, szavammal, életvitelemmel, magatartásommal felelős vagyok Isten országáért a családomban, munkahelyemen, a szűk és tágabb közösségben.

2009. május 22-től ami történik valamelyik Református Egyháztestben, annak valamilyen formában kibatása van az egész Kárpát-medencére, a Magyar Református Egyházra. A magyar református presbiter felelősége 2011-ben tehát nem lokális, hanem regionális, minimálisan Kárpát-medencei.

2011. május 31-én Szlovákiában is megtörtént a népszámlálás. Várjuk az adatokat a felvidéki magyar nemzetiségű népességének csökkenéséről: nemvállalásáról, asszimilációról, és a református hitvallás felvállalásáról, ami százalékban megosztódik a magyar és szlovák nemzetiségű reformátusokra. Református magyarajkú presbiterek vállaljuk küldetésünket, felelősségünket és az egyre nehezebb szolgálatot az egyházban és közéletben.

Én, magyar református presbiter, és Te kedves presbiter társam, külön-külön és együtt felelősek vagyunk, mindenki a saját tisztsége szerint az Isten országáért a magyar nemzet közösségében itt a Kárpát-medencében, Európában és az egész világban élő keresztyén bonfitársainkért.

Isten áldását kérem minden presbiter társam életére és szolgálatára, a Magyar Református Egyház vezetőire és vezetettjeire, a Magyar Református Presbiteri Szövetség vezetőire és vezetettjeire, a PRESBITER lap munkatársaira.

Fekete Vince

a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka, a Zsinat világi elnöke

A presbiter könyvespolcára

Szarka Miklós: Hatszemközt



A Kálvin Kiadó október 29-én a budai várbeli Litea könyvesboltban rendezte Szarka Miklós családterapeuta lelkipásztor „Hatszemközt” című könyvének bemutatóját. A könyvbemutatón Mucsi Zsófia, a Kálvin Kiadó szerkesztője a könyvet úgy jellemezte, hogy a beszélgetéseket, amelyek a szóbeliség műfajához tartoznak, a szerző négyes szerkezetben adja vissza: ezeket esettanulmány, a probléma felvetése, bibliai Ige, vagy Igék és ez(ek) alapján igehirdetés. Vészelka Tamás lelkipásztor, akit Szarka Miklós kereszttel, idézeteket olvasott fel a könyvből és az abban foglaltakhoz kapcsolódva, elmondta Szabó Lórin

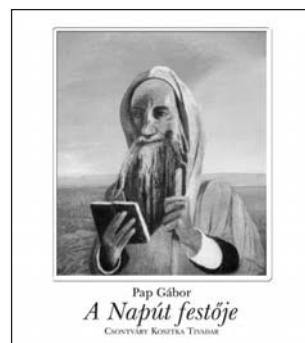
„Lóci óriás lesz” c. versét. A szerző szolgálatát és a könyvet többen is nagyon pozitívan értékelték, így dr. Neuwirth Magda, a Bethesda Kórház pszichiáter főorvosa és Szövetségünk főtákará is. Utóbbi elmondta, hogy a könyvet minden presbiter számára jó szívvel ajánlja.

A könyvbemutató egyúttal a reformáció ünnepének egyik budapesti eseménye volt, amit hangsúlyozott az is, hogy Bács Ferenc Jászai-díjas művész elmondta Illyés Gyulának „A reformáció genfi emlékművénél” című versét. A megjelentek meghallgathatták a Zeneakadémia diákjai „Subito Cantate” kamarakórusának szolgálatát, akik Goudimel 42. zsoltárát és Mendelssohn „Búcsú az erdőtől” c. szerzeményét énekelték. A bemutató a megjelentek részére fogadással zárult.

SzS

Pap Gábor művészettörténész könyvújdonságai az Uropath Kiadónál:

Megjelent a Varázstükör sorozat első két kötete (A Napút festője – Csontváry Kosztka Tivadar és a Jó pásztorok hagyatéka). Még ez évben várhatóan megjelenik a sorozat harmadik kötete: Az ég mennyezeti – tanulmány a Nagy-Magyarország templomainak festett kazettás mennyezetképeiről. Megrendelhető 2800 Ft/darab áron. tel.: +36 70 252 2831 vagy e-mail: drnagyattila123@gmail.com





SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...



Szeptember

- 14-én** a Kossuth Rádió Református Félóra c. műsorában részletes beszámoló hangzott el Szövetségünk Tahiban megrendezett 12. országos konferenciájáról. A műsorban interjú hangzott el – többek között – *dr. Szilágyi Sándorral*, Szövetségünk főtítkárával.
- 16-án** a tatai egyházmegyei területi szervezetünk rendezésében Etén presbiteri konferenciára került sor, melyen *dr. Viczián Miklós* missziói titkárunk előadással szolgált.
- 17-én** Göncruszán presbiteri konferenciát tartottak, ahol – többek között – *Csomós József* püspök a presbiterválasztás időszerről tartott előadást.
- Ugyanezen a napon** Fábiánházán, az Ecsed-ményes Lovardában tartotta „Szatmár határok nélkül” elnevezésű ünnepélyes rendezvényét a Reformátusok Szatmárért Közhatalmú Egyesület.
- 20-án** elnökünk és főtítkáruk részt vett a 2012. június 1. és 3. között megrendezni tervezett budapesti nagy evangélizációs alkalom előkészítő ülésén, amelyen *Franklin Graham*, a világhírű evangélista, *Billy Graham* fia szolgált.
- 24-én** tartotta soron következő presbiterképzési alkalmát Szövetségünk csongrádi egyházmegyei területi szervezete az újszegedi református egyházközségben.
- 28-29-én** a Zsinat rendkívüli, balatonszárszói ülésén Szövetségünket *dr. h.c. Szabó Dániel* elnök képviselte. Erre az ülésre Szövetségünk javaslatokat is küldött be a lelkesítő kiskörökkel, a kötelező hittanoktatással és a Szövetség által az új presbiterek részére készített tájékoztató füzetrel kapcsolatban.

Október

- 1-én** a Siklós-Máriagyúdi Református Társ-egyházközségben tartotta presbiteri konferenciáját Szövetségünk baranyai egyházmegyei területi szervezete.
- 2-án** a Nagykanizsai Református Egyházmegye presbiteri és nőszövetségi közös konferenciát tartott Martfűn, a Református Templomban. Az alkalmon *Kupai-Szabó Kornél* helyi lelképásztor köszöntötte a vendégeket. Igét hirdetett *Szabó József* esperes, majd beszámolt a Nagykanizsai Egyházmegye életéről. A délután folyamán a résztvevők az egyházközségek beszámolóit hallgatták meg.
- 8-án** férfi csendesnapot tartott baranyai egyházmegyei területi szervezetünk Sellyén.
- Ugyanezen a napon** tartotta 20 éves jubileumi konferenciáját társ-szervezetünk, az Or-

szágos Református Nőszövetség a Budapest-Pozsonyi úti református egyházközségben. A konferencián főtítkáruk is részt vett.

- 9-én** a Monor-Kistemplomi református egyházközségben tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete.
- 11-én** Szövetségünk örvendetes mérföldkőhöz érkezett: elindult új honlapunk, melynek címe: www.presbiterkepzes.hu. A Presbiteri Szövetség Elnöksége ezúton is köszönetét fejezi ki *dr. Judák Endre* presbiterképzési titkárnak és minden testvérünknek, aki írásával, előadásával és lektorálásával a weboldal létrejöttéhez hozzájárult.
- 12-én** a Szövetség Felügyelő Bizottsága ülést tartott.
- Ugyanezen a napon** Szövetségünk elnöke és főtítkára megbeszélést folytatott *Máté Lászlóval*, a tatai református egyházmegye esperesével, a tatai egyházmegyei területi szervezet céljairól és az egyházmegyében folytatandó presbiterképzési tervekről.
- 14-15-én** kibővített elnökségi ülést tartott Szövetségünk vezetősége, amelyen részt vett az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke és alelnöke, valamint a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke is.
- Ugyanebben az időpontban** Erdélyben, az Erdővidéki és szomszédos református egyházmegyék közös presbiteri konferenciát tartottak.
- 15-én** a tolnai egyházmegyéhez tartozó Faddon presbiteri konferencia volt, *dr. Viczián Miklós* missziói titkár szolgálatával. Előadása címe: „Hogyan lehet a stafétabotot jól továbbadni?”
- Ugyanezen a napon** regionális presbiteri konferenciát tartottak Balatonkilitin.
- 17. és 22. között** a Nagykanizsai Református Egyházmegye Berekfürdőn tartotta csendes hetét, mely a Kézdi-Orbai és a Szatmári Egyházmegye testvérgyülekezeteivel közösen került megrendezésre. Igeszolgálatot tartottak határon túli vendég lelképásztorok is.
- 22-én** Csetényben (Pápai Egyházmegye) presbiterképzési alkalom volt.
- Ugyanezen a napon** Nagyváradon tartotta közgyűlését társ-szövetségünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége.
- Ugyanezen a napon** a Bp.-Nagyvárad téri Egyházközségben tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk Bp.-Déli területi

szervezete, melyen *dr. Sípós Ete Álmos* ny. lelképásztor előadást tartott a hazai belmisszió történetéről.

Ugyanezen a napon Sarkadon tarotta presbiteri konferenciáját békési egyházmegyei területi szervezetünk.

27-én az Országházban a Keresztény Civil Szervezetek 5. Fórumára került sor „A család mint a nemzet fennmaradásának alapja” címmel. Szövetségünket felkért hozzászólóként *dr. Judák Endre* presbiterképzési titkár, továbbá *dr. Szilágyi Sándor* főtítkár képviselte.

Ugyanezen a napon *dr. Judák Endre* vezetésével megtartotta első ülését Szövetségünk újjáalakult presbiterképzési bizottsága, melynek tagjai *Apostagi Zoltán* (Vértesalja) és *Mester Lajosné* (Tolna).

28-án tartotta közgyűlését a Kárpátaljai Református Egyház Presbiteri Szövetsége.

Ugyanezen a napon elnökünk és főtítkáruk részt vett Szabó Imréné lelképásztor, *dr. Szabó István* püspök úr édesanyja búcsúztatásán Sárbogárdon.

29-én a tatai egyházmegyében, Ácson egyházmegyei presbiteri konferenciát tartottak, melyről lapunk más helyén beszámolót is közlünk.

November

- 2-án** tartotta ülését Szövetségünk ad hoc munkacsoportja, mely a hit- és erkölcsstan oktatás országos szintű, kötelező jellegű bevezetését tűzte zászlajára. E cél érdekében Szövetségünk kiáltványban kíván fordulni egyházunk tagjaihoz és az egész társadalomhoz.
- 5-én** Aradon lelkészértekezleti és presbiterszövetségi összevont konferencia volt, melyről lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.
- 11-12-én** tartotta presbiteri konferenciáját a tiszántúli református egyházkerület. Az alkalom témája: Az egyház és a sport kapcsolata. Az alkalmon főtítkáruk is részt vett és átadta a Szövetség elnökségének üdvözlőt. A konferenciáról lapunk más helyén beszámolót közlünk.
- 12-én** a felvidéki Királyhalmecen presbiteri konferencia volt, melyen – többek között – elnökünk is előadást tartott, „Az idős ember szolgálati lehetőségei” címmel.
- Ugyanezen a napon** a Bp.-Pasaréti Egyházközségben tartotta őszi csendesnapját társ-szervezetünk, a Biblia Szövetség. Az alkalmon a Presbiteri Szövetséget *Mikó László* elnökségi tagunk képviselte.
- 14-én** készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A következő ülés időpontja: 2012. január 16. Megjelentetésre szánt írásait eddig az időpontig kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Váczai Gábor

Karácsonyi ajándék

Jézus Krisztus Isten ajándéka a világnak és személyesen számunkra. Erre emlékezve ajándékozunk meg egymást Karácsonykor.

Az alábbi történetet karácsonyi ajándékkul szánjuk a magyar református presbiterek közösségének. Úgy gondoljuk, hogy Isten ajándékát továbbítjuk. Nem titkoljuk, hogy református és nemzeti öntudatunkat szeretnénk általa erősíteni. (Néha az az érzésünk, hogy református egyházunkat valamiféle vallási „szabadidőközpont”-nak tekintik sokan, s nem a magyar nép gerincének.)

Az alábbiakat Bod Péter „Magyar Athenas” c. 200 évvel ezelőtt megjelent életrajzgyűjteménye alapján „meséljük” el. Ő viszont 200 évvel korábbi eseményekről számolt be. Tehát a reformáció hőskorából. E „mesében” a Mohács utáni magyar tragédia és a reformáció nagyszerű, nemzetmentő (a magyarság 95 százaléka protestáns!) hőstette benne van.

Balsarátí Vitus János a reformáció hőskorának ma alig ismert alakja. Édesapja nagylaki várkapitány, aki viszonylag békésnek tűnő időben feleségével és 3 hónapos kisfiával hazalátogatott a közeli Dombegyházára. Ottlétükkor egy török martalóc csapat rácsapott a településére. „Hasznavehetetlen” lakóit lemészárolta, az életereőket elhurcolták, a települést felgyújtották. A kis Vitus János bennmaradt bölcsőben az égő házban. Egy jóakarató török – hallván a gyereksírást – berontott az égő házba és bölcsőstől az udvarra dobta.

Az elmenekültek 3 nap múlva visszatértek. Vitus János édesanyjának testvére felismerte a gyermeket, megmentette, és a távoli Balsarátra adta nevelésre.

A nagylaki vár egykori ura, Jaksics Péter Anna nevű özvegye értesülvén a csecsemő sorsáról – majd utóbb annak leánya –, támogatta a gyermek nevelését. Vitus János növekedvén az erdődi iskolában, majd a hírneves Nagybánán tanult. Kopácsi István, a Felvidék reformátora volt itt a rektor. Maga mellé vette az ígéretes ifjút és Sárospatakra vitte, ahol segédtanárként ténykedett mellette. Jaksics Anna leánya pedig bőkezűen támogatta annak érdekében, hogy prédikátorrá lehessen.

Így került Patakról három évre Wittenbergbe Luther Márton és Melancthon Fülöp körébe. A filozófia magistere lett. Ám Melancthon felismerte az ifjú orvosi érdeklődését, és kérte Sárospatak után Perényi Gábort, hogy támogassa az ifjú ilyen irányú tehetségét. Így lehetővé vált, hogy 4 éven át Padovában és Bolognában tanuljon a kor legnagyobb orvoskarain.

Olyan tanult és neves ember lett, hogy IV. Pál pápa udvari orvosává hívták meg. Ám hitbeli meggyőződése miatt 6 hónap múltán el kellett hagynia Rómát. Visszatért Sárospatakra Kopácsi István mellé.

Bod Péter finoman céloz arra, hogy Vitus Jánost „ifjú korában előbbeni Patronái papságra készítettek volt, néha a lelkiismeret furdalta, miért nem tett eleget azoknak kívánságoknak”? Elment Olaszliszkára prédikátornak. (Olaszliszka azidőben szellemi fellegvár volt.) A sárospataki lelkesítő állás megüresedésével Patakra ment, ahol egyúttal a kollégiumban is tanított, sőt annak rektora lett. Tanítványai révén hatása egész Felső-Magyarországra kiterjedt.

1575. április 7-én – 46 éves korában – de. 9 órakor még ígét hirdetett, este 9 órakor viszont meghalt vérhasban. Több orvosi tanulmányt is írt – mint a magyar reformátorok többsége –, ezek azonban nyomtatásban nem jelentek meg. Amit manapság „pszichoszomatikus” kezelésként „fedeznek fel”, azt a reformátorok eleve gyakorolták. Gondjuk volt népük testi és lelki jólétére.

E „mesé”-nek számos tanulsága van. 1. Senki se mentegetőzzék és ne is csüggedjen el, hogy „nehéz időköt élünk”. A mohácsi vész utáni kornál nehezebbet bajos elképzelni... – 2. Akármilyen reménytelennek tűnik is valakinek a helyzete, ne feledje: „Az Úr uralkodik!” és örök terve szerint rendezi a történelmet, életünk lefolyását. – 3. Tanulságos az a tény, hogy a nagylaki várúrnők – saját helyzetük bizonytalanságát is látva – nehéz időkben őrzött vagyont(káj)ukat a lehető legjobban akkor kamatoztatják, ha az árvaságra jutott ifjú pályafelkészülését segítik, s mitőbb, prédikátorságra szánják... – 4. Maga Balsarátí Vitus János – aki Isten kegyelméből, s pártfogói segítségével – a kor tudományosságának csúcsára jutott: a római pápa udvari orvosa lett. Ám nem hitét hagyta el előnyökért, hanem az előnyökről mondott le hitéért! Visszatért Hungáriába, Olaszliszkára, Sárospatakra, mondván: „Evangéliumot Magyarországnak!”

Mit tudnak erről – és hasonló „esetekről” – olaszliszkai, pataki reformátusok, s általában a „hálás” református utókor? Milyen fantasztikus tudás, felelősség, hit és szeretet rejtezik amögött, hogy Magyarországot megmentette és őrizte a reformáció? Mentsen Isten minket attól a tévedéstől, hogy az egyházat valamiféle filozófiai irányzatnak, vagy éppen szabadidőközpontnak tekintjük. Ma is nemzetmegtartó erőnek kell lennünk! Ma is érvényes: „*Őseink hite, a jövő reménye!*”

Dr. Papp Vilmos



Isten nagy titka

*Isten nagy titkáról lebbent föl a fátyol,
mikor Betlehemben bölcső lett egy jászol.
Akkor is foglalt volt minden szív és szálló,
így lett szülőszoba egy szerény istálló.*

*Itt és most ki lesz az, aki befogadja,
szívét és életét Úr Jézusnak adja?
Angyalok örvendtek Krisztus születésén;
ugyanígy ujjongnak egy szív megtérésén.*

*Találsz-e valakit, járd be a világot,
akinek szívügye a TE boldogságod?
Isten alig várja azt, hogy befogadjon,
s minden másnál nagyobb boldogságot adjon!*

Árvai Emil